

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2016-2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martina Adamcová

Náboženství a náboženská výchova v rodině a ve škole

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Lenka Frajerová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2016-2017

BACHELOR THESIS

Martina Adamcová

Religion and religion education in the family and at school

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PaedDr. Lenka Frajerová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Martina Adamcová

Poděkování

Děkuji PhDr. Ivaně Shánilové, Ph.D. za veškerou pomoc, za její čas, podporu, trpělivost, rady a odborné vedení bakalářské práce. Dále děkuji PeadDr. Lence Frajerové za vedení bakalářské práce. V neposlední řadě patří můj dík respondentům, kteří se zúčastnili mého výzkumu.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá oblastí náboženství, charakteristikou jednotlivých náboženství, druhy náboženství a náboženskou výchovou v rodině a ve škole. Práce je dělena na dvě hlavní části a to na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části je analyzována oblast náboženství, jeho definice, vysvětlení pojmů jako jsou např. polyteismus a monoteismus, popisuje čtyři hlavní a nejznámější náboženství ve světě a zabývá se náboženskou výchovou v rodině a ve škole. Praktická část obsahuje výzkum formou dotazníku. Součástí je zjištění, jaký mají lidé v České republice názor na věřící, zda by se ve školách měl zavést předmět náboženství a zjistit kolik lidí, kteří odpovídali na otázky, je věřících. Nedílnou složkou praktické části jsou také grafy s odpověďmi respondentů.

Klíčová slova

Bible, Buddha, buddhismus, islám, judaismus, křesťanství, Korán, monoteismus, náboženství, polyteismus.

Annotation

This BA thesis deal with religion, the characteristics of religions, the kind of religion, and last the religion upbringing in the family and at school. This thesis is dividend into two parts, a theoretical and a practical one. In the theoretical part i explain chat religion is by definic it, explaining concepts such as monotheism and polytheism: also, I am talking about the four most know religions in the Word. In the practical part i decided to make a questionnaire in which i tried to find out chat people in the Czech Republic think about believers, if Theyk think that religion should be part of the education systém, and also i wanted to know whether those people answering the questions were believers or not. Part of the practical part are also graphs with the answers of the respondents.

Keywords

Bible, Buddha, Buddhism, Islam, Judaism, Christianity, Koran, monotheism, Religion, polytheism.

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 NÁBOŽENSTVÍ	12
1.1 CO JE TO NÁBOŽENSTVÍ.....	12
1.2 POLYTEISMUS A MONOTEISMUS.....	12
1.3 MÍSTNÍ A UNIVERZÁLNÍ NÁBOŽENSTVÍ.....	13
1.4 DEFINICE NÁBOŽENSTVÍ.....	13
1.5 DRUHY NÁBOŽENSTVÍ VE SVĚTĚ.....	14
1.5.1 křesťanství.....	14
1.5.2 islám.....	14
1.5.3 buddhismus.....	14
1.5.4 judaismus.....	15
1.5.5 šintoismus.....	15
1.5.6 další náboženství.....	15
1.6 POČTY STOUPENCŮ U NÁBOŽENSTVÍ.....	16
2 ISLÁM	17
2.1 ČLÁNKY VÍRY V ISLÁMU.....	17
2.2 PĚT PILÍŘŮ ISLÁMU.....	18
2.3 ŠARÍA.....	19
3 KŘESŤANSTVÍ	22
3.1 ČEMU KŘESŤANÉ VĚŘÍ.....	22
3.1.1 čtyři články křesťanské víry.....	23
3.1.2 knihy evangelíí.....	23
3.1.3 klíčové postavy.....	24
3.2 BIBLE.....	26
3.2.1 starý zákon.....	26
3.2.2 nový zákon.....	26
3.3 GENESIS – PŘÍBĚH STVOŘENÍ.....	27
3.3.1 příběh stvoření.....	27
3.3.2 zahrada eden.....	27
3.4 HŘÍCHY A ODPUŠTĚNÍ.....	27
3.4.1 největší činy odpuštění.....	27

3.4.2	sedm smrtelných hříchů a sedm ctností	28
3.5	MODLITBA PÁNĚ	29
4	JUDAISMUS	30
4.1	ŽIDÉ	30
4.2	VZNIK JUDAISMU	30
4.3	PRINCIPY VÍRY V JUDAISMU	30
4.3.1	víra v boha.....	31
4.3.2	monoteismus	31
4.3.3	jméno boží.....	31
4.4	ČLÁNKY VÍRY	31
4.5	TRADICE	32
4.5.1	obřízka.....	32
4.5.2	pidjon ha-ben	32
4.5.3	bar micva.....	32
4.5.4	svatba	32
4.5.5	pohřeb	33
4.6	SYMBOLY	33
4.6.1	kipa.....	33
4.6.2	menora.....	33
4.6.3	dauidova hvězda.....	34
4.6.4	synagoga	34
5	BUDDHISMUS	35
5.1	MYŠLENKY BUDDHISMU	35
5.2	BUDDHISTICKÉ UČENÍ.....	38
5.2.1	theraváda.....	38
5.2.2	hínajána	38
5.2.3	mahájána	39
5.2.4	vadžrajána	39
5.3	ČTYŘI VZNEŠENÉ PRAVDY	40
5.3.1	pravda o utrpení	40
5.3.2	pravda o vzniku utrpení.....	41
5.3.3	pravda o zániku utrpení.....	41
5.3.4	pravda o cestě vedoucí ke konci utrpení	41

6	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA.....	43
6.1	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA JAKO PŘEDMĚT	47
6.2	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V RODINĚ	48
6.3	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA VE VELKÉ BRITÁNII	49
6.4	HISTORIE CÍRKEVNÍHO ŠKOLSTVÍ U NÁS	49
7	INTERNETOVÝ DOTAZNÍK.....	51
7.1	DOTAZNÍK.....	51
7.2	SPLNĚNÍ HYPOTÉZ.....	74
8	STATISTIKY DOTAZNÍKU	76
	ZÁVĚR	78
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	80
	SEZNAM GRAFŮ	82

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se věnuji náboženství a náboženské výchově v rodině a ve škole.

O náboženství se zajímám víceméně dva roky. Mám mnoho kamarádů, kteří jsou věřící. Jde o kamarády, kteří jsou křesťané a muslimové. Dále pak jeden z mých přátel vyznává sikhismus. Dokonce i můj bývalý přítel je muslim. Tedy o islám se zajímám od doby, kdy jsem byla s tímto mužem. Sama jsem navštívila i země, kde je islám státním náboženstvím. Hodně jsem toho o islámu slyšela a nechtěla jsem věřit, že je to tak jak se vypráví. Bohužel, můj bývalý přítel mi ukázal, že spousta informací, je pravdivých. Od té doby se zajímám o islám více. Také v dnešní době a vzhledem k situaci, která se v nedávné době odehrávala, jsem se začala zajímat zase o trochu více.

O křesťanství se zajímám už delší dobu. Když jsem byla malá, mamka mi koupila dětskou ilustrovanou bibli a to i přestože, já a moje rodina nevyznáváme žádné náboženství. Co si pamatuji, tak jsem knihu nečetla hned. Poté jsem viděla pohádku Josef král snů, která se mi hodně líbila a byla jsem zvědavá, zda je pohádka zpracována podle Bible. To byl impuls k tomu, abych otevřela dětskou ilustrovanou Bibli od mé maminky. Začala jsem se dívat na více filmů s křesťanskou tematikou a nejvíce mě asi zaujal film Umučení Krista a z novějších pak Exodus. Samozřejmě filmy nejsou úplně přesně podle Bible, stejně tak jako ostatní filmy, které jsou točené podle knih.

Ze všech náboženství vím o křesťanství asi nejvíce. Starý zákon vlastně od stvoření světa až k novému zákonu, který vypráví o životě Ježíše Krista. Jsou zde části, příběhy o které se samozřejmě zajímám více, ale to je individuální. Například právě Josef, kterého jeho bratři prodali do otroctví, dále pak Noe a jeho archa. Další zajímavou a velice významnou částí je právě příběh o Mojžíšovi, který vyvedl Izraelity z egyptského zajetí, aby je dovedl do země zaslíbené. A i přes tyto zajímavé příběhy mi přijde, že ve starém zákoně je vlastně víra v boha prosazována víceméně násilím.

O judaismus a buddhismus jsem se moc nezajímala. Bylo to asi i tím, že jsem to neměla tolik v podvědomí jako velice známé křesťanství a islám. Dále pak nemám ani

přátele, kteří vyznávají judaismus nebo buddhismus, tak mě vlastně nic nevedlo k většímu poznání těchto dvou náboženství.

Dlouho jsem přemýšlela nad tématem mé bakalářské práce a po veškerých úvahách a hlubokém přemýšlení jsem si právě zvolila toto téma. Jak jsem již uvedla výše, já a moje rodina nejsme věřící a i přesto si myslím, že znalost náboženství, i když žádné nevyznávám, je na pravém místě. Přece to, že se člověk zajímá o náboženství, nemusí znamenat, že bude hned nějaké vyznávat, jak si myslí většina lidí a hlavně rodiče dětí, které se začnou zajímat o náboženství. Myslím, že znalost náboženství nám může být jedině přínosem a nemůže nám to nijak ublížit.

Právě toto téma jsem si tedy vybrala z důvodu, že spousta lidí se o náboženství nezajímá a tato práce je takový souhrn těch nejznámějších náboženství, které si myslím, že by měl člověk znát. Dalším důvodem byla situace, která se v nedávné době odehrávala ohledně islámu a uprchlíků.

Jako ateista si myslím, že náboženství dokážu popsat bez nějakého očerňování, zaujetí, prosazování a tzv. házení špíny na jiná náboženství. Ovšem i když člověk nechce, tak je stále ovlivněn a to tedy v první řadě médii. Média jsou velice silná zbraň dnešní společnosti.

A teď už k samotné bakalářské práci. V teoretické části popisují, co to vlastně náboženství je, vysvětlují důležité termíny spojené s náboženstvím, dále podrobněji popisují největší náboženství světa, což jsou křesťanství, islám, buddhismus a judaismus. Tyto náboženství jsem pospala podrobněji, aby se čtenář dozvěděl o každém náboženství ty nejdůležitější informace. Poté následuje náboženská výchova. V praktické části se věnuji dotazníku a jeho vyhodnocení.

TEORETICKÁ ČÁST

1 NÁBOŽENSTVÍ

Kapitola se věnuje oblasti náboženství, vysvětluje pojmy polyteismus a monoteismus a popisuje místní a univerzální náboženství. Za pomoci odborné literatury vymezuje různé definice náboženství, druhy náboženství a pro zajímavost si řekneme počty stoupců různých náboženství.

1.1 CO JE TO NÁBOŽENSTVÍ

Náboženství je soubor různých soustav jednání, symbolů a představ, kterými společnost a církve projevují reálný, životní i osobní vztah k transcendentní (nadsutečný, přesahující smyslové i rozumové možnosti) zkušenosti nebo transcendentní představy.

Jednotlivá náboženství mají společné rituály, obřady, mše, bohoslužby, představy o místě člověka ve světě a také převážná část různých druhů náboženství žádá určitou morálku. Většina náboženství je chápána jako vztah k osobnímu bohu nebo božstvům, ke kterým se člověk obrací s nějakou prosbou nebo díkem.

Vykonávání obřadů se mnohdy pojí s určitými posvátnými místy, časy a určen vybraným osobám. Studium náboženství se zabývá religionistika.

1.2 POLYTEISMUS A MONOTEISMUS

Polyteismus znamená v překladu mnohobožství. Jde vlastně o označení pro náboženství, ve kterém se uctívá více bohů. V polyteismu mají bohové svá jména, svátky, posvátná místa a mýty. Polyteismus známe hlavně z řecké a římské mytologie, bohové a bohyně mají své obory působnosti a oblasti. Také řadí své bohy podle hodnot neboli hierarchie s jedním bohem v čele.

Někdo říká, že polyteismus byl přechod k monoteismu. Jiní naopak říkají, že polyteismus vznikl právě rozpadem monoteismu.

Polyteistickými náboženstvími jsou např. hinduismus, šintoismus, řecká a římská mytologie, slovanské náboženství, říše Mayů, neošamanismus a další.

Monoteismus znamená v překladu jednobožství, tedy že existuje a lidmi má být uctíván pouze jeden jediný bůh. Monoteistickými náboženstvími jsou např. judaismus, křesťanství, islám a bahajismus. Tyto čtyři náboženství mají stejný základ a tím je kázání nebo učení proroků. Původ monoteismu je nejasný.

1.3 MÍSTNÍ A UNIVERZÁLNÍ NÁBOŽENSTVÍ

Místní náboženství jsou kultury, které jsou vykonávány na nějakém určitém posvátném místě. Jde o kolektivní kultury a konají se v nějakém určitém čase např. jako křesťanské pouti.

Univerzální náboženství se zpravidla obracejí k individu. ¹

1.4 DEFINICE NÁBOŽENSTVÍ

Definic náboženství je více. Není jedna definice, na které by se vědci shodli.

„Náboženství je jednotný systém víry a praktik vztahujících se k posvátným věcem, to jest k věcem odtažitým a zakázaným např. systém víry a praktik, které sjednocují všechny své přívržence v jediném morálním společenství nazývaném církev.“²

¹ Náboženství. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1bo%C5%BEenstv%C3%AD>

² DURKHEIM, Émile. Elementární formy náboženského života, 2002. str. 55

„Náboženství je poznání, objasňuje člověka sobě samému, odpovídá na nejvyšší otázky, které vůbec mohou být vzneseny, a přináší tak člověku dokonalou jednotu se sebou samým a skutečně posvěcené mysli.“³

„Náboženství je kolektivní neuróza, respektive funkce individuální psychiky, jež produkuje bohy, kteří mají za úkol těšit a uspokojovat dětinské touhy dospělého.“⁴

1.5 DRUHY NÁBOŽENSTVÍ VE SVĚTĚ

1.5.1 KŘESŤANSTVÍ

Je monoteistické náboženství, což znamená, že vyznává pouze jednoho Boha Stvořitele. Původ tohoto náboženství je odvozen od života a působení Ježíše Krista. Posvátnou knihou je zde Bible a symbolem je kříž, protože právě na kříži Ježíš Kristus zemřel.

1.5.2 ISLÁM

Je právě po křesťanství druhé náboženství s nejvyšším počtem věřících na světě. Stoupenci tohoto náboženství se nazývají muslimové. Muslimové věří v jednoho boha a tím je Alláh. Svatou knihou islámu je Korán.

Oblasti, kde se nacházejí státy s počtem muslimů nad padesát procent se nazývají jako Islámský stát. Jsou to např. Afghánistán, Albánie, Egypt, Irák, Írán, Jemen, Maroko, Pákistán, Senegal, Somálsko, Sýrie, Turecko a Tunisko.

1.5.3 BUDDHISMUS

Je duchovně-filozofické náboženství. Základ tohoto náboženství vytvořil Siddhárta Gautama, který je známý jako Buddha. Buddhismus má své stoupence po celém světě. Je rozšířen především v Indii, na Mauriciu a v Nepálu.

³ HELLER, Jan; MRÁZEK, Milan. Nástin religionistiky, 2004, str. 18

⁴ ŠTAMPACH, Ivan Odilo. Náboženství v dialogu. 1998, str. 28

1.5.4 JUDAISMUS

Je to náboženství židovského národa. Judaismus je monoteistické náboženství. Toto náboženství sloužilo jako základ jiným světovým náboženstvím, a to hlavně křesťanství a islámu.

1.5.5 ŠINTOISMUS

Toto světové náboženství vzniklo v Japonsku. Je založeno na polyteismu. V současné době má kolem sta milionů věřících.

1.5.6 DALŠÍ NÁBOŽENSTVÍ

Je opravdu mnoho náboženství po celém světě. Známe určitě ty základní, toto jsou další méně známá ale rozšířená náboženství:

- a) Baháismus
- b) Konfucionismus
- c) Taoismus
- d) Zoroastrismus
- e) Jainismus

Když už mluvíme o náboženství, tak bychom si měli vyjmenovat i nějaká náboženská či duchovní hnutí:

- a) Adventisté sedmého dne
- b) Buddhismus Damantové cesty
- c) Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů
- d) Církev všech světů
- e) Emisaři
- f) New Age
- g) Svědkové Jehovovi
- h) Vesmírní lidé
- i) Wicca

1.6 POČTY STOUPENCŮ U NÁBOŽENSTVÍ

Křesťanství – 2,1 miliardy stoupenců

Islám – 1,5 miliardy stoupenců

Judaismus – 14 milionů stoupenců

Hinduismus – 900 milionů stoupenců

Buddhismus – 376 milionů stoupenců

Sikhismus – 23 milionů stoupenců

Šintoismus – 4 miliony stoupenců⁵

Například v Iráku je 97% muslimů.⁶

⁵ ADHERENTS. In: ADHERENTS [online]. Adherents.com: Adherents.com, 2007 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: http://www.adherents.com/Religions_By_Adherents.html

⁶ JEŽOVÁ Michaela a BURGROVÁ Helena, Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti, 2011, str.156

2 ISLÁM

Islám je označován jako náboženství míru. Samotné slovo Islám znamená mír, odevzdání se. Také slovo Islám znamená ve smyslu náboženském naprosté odevzdání se do vůle Boží.

Islám skýtá stoupencům úplný zákoník. Tento zákoník je navádí budit v sobě šlechtnost, dobro a mír mezi lidmi.⁷

*„Islám je definován slovy obsaženými v koránu a slovy a činy Mohameda, zvanými sunna. Sunna se nachází ve dvou sbírkách textů – v síře a v hadithu.“*⁸

Pokud se bavíme o Islámu, nesmíme zapomenout ani na svatou knihu Islámu, jež se nazývá Korán.

Korán je vlastně písmo svaté. Tato svatá kniha Islámu podle stoupenců pojímá doslovné zjevení proroku Mohamedovi. Kapitoly v Koránu jsou označovány jako Súry. Tyto Súry diktoval Mohamedovi sám anděl Gabriel. Korán je vlastně kořenem islámského vyznání a nemá v podstatě žádnou pevnou stavbu. Více než o knihu v původní podobě se jedná o orální poselství v písemné podobě. Korán je dělen na 114 Súr neboli kapitol a 6 236 veršů.⁹

2.1 ČLÁNKY VÍRY V ISLÁMU

Pravý muslim věří:

- a) V jediného Boha

⁷MUSLIMSKÁ OBEC V PRAZE, Co jest islám, 2016, str. 7

⁸ WARNER, BILL, Život Mohameda, 2015, str. 5

⁹ Korán. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kor%C3%A1n>

Aby tato víra měla své výsledky, žádá úplnou důvěru a doufání v Boha, poddanost jeho vůli a spoléhání na Boží pomoc. Víra v jediného boha lidem zajišťuje důstojnost a ochraňuje je před strachem a vinou.

a) V proroky Boží

Každý lid měl svého Božího posla. Tito proroci byli učitelé dobra a zastánci práva. Posly si vybíral sám Bůh, aby učili lid a šířili božské poselství. Bůh tyto proroky vybíral v různých dobách a v různém počtu.

b) Ve všechny seslané knihy a zjevení Boží

V Koránu je zmínka o knize Abrahamově, Mojžíšově, Davidově a Ježíšově.

c) V anděly Boží

Andělé jsou nehmotná stvoření, která nepotřebují jídlo, pití ani spánek. Nemají žádné fyzické tužby, žádné materiální potřeby a 24 hodin denně tráví službou Bohu.

d) V den posledního soudu

V den, kdy tento svět skončí, povstanou mrtví, aby stanuli před posledním soudem. Každý náš čin, úmysl, slovo, pohyb a myšlenka se sčítají a v den, kdy tento svět skončí se bude hledět na naše činy a dočkáme spravedlivého rozsudku.

2.2 PĚT PILÍŘŮ ISLÁMU

1) Šaháda – víra

Muslimové by měli vyznávat, že není jiného božstva kromě Boha a také, že Mohamed je poslem pro všechny lidi až do soudného dne.

2) Salát – rituální modlitba

Denní modlitby jsou povinností, které probíhají 5x denně. Tyto modlitby podporují víru v Boha a mají vést člověka k vyšší mravnosti.

3) Zakát – almužna, daň

Církevní povinností je uhradit jednou ročně 2,5% z čistého ročního výdělku a darovat tyto peníze chudým lidem.

4) Saum – půst v měsíci Ramadánu

Ramadán je měsícem půstu a muslimové v tomto měsíci od rozbřesku do západu slunce nejedí, nepijí, nemají pohlavní styk a musí se zdržet špatných úmyslů a tužeb. Tímto se učí zbožnosti a lásce. Půst má dále v člověku rozvíjet vědomí dobra a zla, trpělivost, obětavost a pevnou vůli.

5) Hadždž – pouť do Mekky

Každý muslim má uskutečnit jednou za život tuto pouť do Mekky, pokud mu to umožňuje jeho finanční situace a jeho zdravotní stav.¹⁰

2.3 ŠARÍA

Šaría je vlastně systém islámského náboženského práva a vychází zejména z Koránu. Dává věřícímu návod jak žít podle islámu, řeší také vztah člověka k Aláhovi, člověka k člověku a také pak člověka a společnosti např. trestní právo.

Šaría říká např.:

- 1) Že se mohou používat ve školách pouze a jen texty, které neodporují islámu – toto je právě založeno na právu šaría.
- 2) V Londýně se v určitou denní dobu v ulicích zastaví doprava, protože zde muslimové provádí své modlitby – toto je politický akt, který je také založen na právu šaría.
- 3) V měsíci ramadánu v některých anglických nemocnicích mohou jíst nemuslimové pouze a jedině na určitých místech, kde je muslimové nevidí. Toto podřízení se zájmům islámu je také založeno na právu šaría.

¹⁰MUSLIMSKÁ OBEC V PRAZE, Co jest islám, 2016, str. 7-8

- 4) Pokud je muslimská žena nemocná, tak je v britských nemocnicích léčena pouze těmi způsoby, které povoluje právo šaría.
- 5) Texty a učebnice v Americe musí schválit muslimská rada. I to je v souladu s právem šaría.

Jak jsem již uvedla výše právo šaría je vlastně založeno na principech, které můžeme nalézt v Koránu a i jiných islámských textech.¹¹

„V souladu s právem šaría:

- *Neexistuje svoboda vyznání,*
- *Neexistuje svoboda slova,*
- *Neexistuje svoboda myšlení,*
- *Neexistuje svoboda uměleckého projevu,*
- *Neexistuje svoboda tisku,*
- *Neexistuje rovnost mezi lidmi – nemuslim, káfir, není nikdy roven muslimovi,*
- *Neexistuje jednotná ochrana pro všechny lidi – spravedlnost je dvojitá, jedny zákony platí pro muslimské muže a jiné pak pro ženy a nemuslimy,*
- *Neexistují rovnocenná práva pro ženy,*
- *Ženy mohou být fyzicky trestány,*
- *Nemuslimové nemají právo nosit zbraně,*
- *Neexistuje demokracie, neboť demokracie znamená, že nemuslim je rovný muslimovi,*
- *Ústava státu je člověkem vytvořený dokument nevědomosti, proto musí být podřízen právu šaría,*
- *Židé a křesťané jsou dhimmí – třetířadí občané,*
- *Všechny vlády musí následovat právo šaría,*
- *Na rozdíl od obecného práva, šaría není výkladová, ani nesmí být měněna,*

¹¹WARNER, BILL, Život Mohameda, 2015, str. 8-10

- *Neexistuje zde zlaté pravidlo chování (tj. čiň ostatním, co chceš, aby oni činili tobě).¹²*

¹² WARNER, BILL, Život Mohameda, 2015, str. 10-11

3 KŘESŤANSTVÍ

Křesťanství je monoteistické náboženství, které se soustředí na život a učení Ježíše z Nazaretu, který je chápán jako mesiáš (tj. Kristus), spasitel světa, Boží syn, který se v Kristu zjevil.

Křesťanství vzniklo z judaismu na území Palestiny, kde Ježíš působil. Příslušnost ke křesťanství není dána původem nebo narozením ale křtem a osobním přijetím určitého vyznání víry a životní praxe.

3.1 ČEMU KŘESŤANÉ VĚŘÍ

Jedním z hlavních znaků křesťanství je víra v Boha Stvořitele. Toto mají křesťané společné např. s židy nebo muslimy.

Hlavní postavou je zde ale Ježíš z Nazaretu, který se narodil kolem roku 4 př. Kr. v Betlémě. Ve svých 30 letech začal kázat a uzdravovat nemocné. Poté byl zatčen a obžalován za rouhání a posléze byl odsouzen k ukřižování.

Tři dny po Ježíšově ukřižování však jeho učedníci zjistili, že vstal z mrtvých a začali pověst o jeho smrti a vzkříšení šířit po Římské říši. Tyto zvěsti začali šířit až po tom, co ho viděli a mluvili s ním. Několik jeho učedníků raději přijalo smrt než aby tvrzení o jeho vzkříšení odvolali.¹³

Symbolem křesťanství je kříž. Ti, kteří křesťanství odmítají ho mají za nepřátelský postoj k životu, krutost a nekromanii.¹⁴

¹³WINTER, DAVID, ABC Křesťanství, 2010, str. 8-9

¹⁴HEINE, SUSANNE a PETER PAWLOWSKY, Moderní průvodce křesťanstvím, 2012, str. 105

3.1.1 ČTYŘI ČLÁNKY KŘESŤANSKÉ VÍRY

1) Bůh jako Stvořitel

Bůh je vlastně původcem všeho, co existuje, dává význam, smysl a cíl existenci.

2) Člověk jako Boží stvoření

Lidé byli vytvořeni k „Božímu obrazu“

3) Ježíš Vykupitel

Lidé nežili podle Božích požadavků a neustále selhávali, proto jim tedy Bůh seslal vykupitele, kterým byl Ježíš, aby lidem přinesl spásu.

4) Duch svatý

Bůh zasahuje do života lidí právě skrze tohoto Ducha svatého potom co Ježíš opustil zemi.

3.1.2 KNIHY EVANGELIÍ

Máme čtyři knihy evangelíí. Tyto knihy pojednávají o životě, smrti a zmrtvých vstání Ježíše Krista. Každá z těchto knih vypráví o Ježíši Kristu jiným způsobem.

Knihy evangelíí:

1) Marek

Toto evangelium je nejstarší a nejkratší ze všech čtyř evangelíí a i přesto je v pořadí druhou knihou Nového zákona. Kniha vznikla před rokem 70., zřejmě protože neobsahuje informace o zničení jeruzalémského Chrámu. Někteří badatelé si však myslí, že je ještě starší a to cca kolem roku 40. Evangelium je psáno řeckým jazykem. Podle tradice se říká, že Marek nebyl svědkem těchto událostí, ale psal o tom, co se dověděl od apoštola Petra.

2) Matouš

Je to kniha, která je v pořadí první knihou Nového zákona. Rok vzniku tohoto evangelia se datuje v rozmezí od 40. do 133. n. l. Toto evangelium je spjato s židovskou starozákonní tradicí a pravděpodobně bylo určeno křesťanům z židovského prostředí a to právě proto, že se snaží ukázat, že Ježíš Kristus byl z Davidova rodu.

3) Lukáš

Je to kniha, která je v pořadí třetí knihou Nového zákona a je nejdelší ze všech čtyř knih. Toto evangelium se vyznačuje velkou pozorností k chudým, ženám, dětem a celkově lidem na okraji společnosti. Pouze v tomto evangeliu je zpráva o zvěstování Panně Marii, o pastýřích v Betlémě, o Ježíšově dětství a dalších.

4) Jan

Je poslední z evangelií a je tedy v pořadí čtvrtou knihou Nového zákona. Autor se v tomto evangeliu představuje jako učedník Ježíše Krista. Dílo je sepsáno pravděpodobně mezi léty 85 až 100 n. l. Toto dílo se od tří předchozích liší obsahem, stylem i jazykem. Odehrává se v Judsku a Jeruzalémě, tedy v místě většiny uzdravených.

3.1.3 KLÍČOVÉ POSTAVY

V souvislosti s křesťanstvím můžeme mluvit o sedmi klíčových osobách. Jsou to Abrahám, Mojžíš, Izajáš, Jan Křtitel, Ježíš z Nazaretu, Pavel a Petr.

1) Abrahám

Je považován za „otce“ izraelského národa. Bůh ho povolal a Abrahám na toto povolání odešel z města Ur a vydal se do Kanaanu. Bůh slíbil Abrahamovi, že právě on se stane otcem velkého lidu.

2) Mojžíš

Je jedna z nejvýznamnějších postav izraelského národa a také starého zákona. Podle starého zákona byl Mojžíš vojenský vůdce, prorok a vykladač zákona. Avšak jeho existence není historicky doložena.

Mojžíš žil v Egyptě odkud po neshodách odešel. V Bibli je psáno, že se mu Bůh zjevil v hořícím keři a řekl mu, aby se vrátil do Egypta, vyvedl svůj lid z egyptského otroctví a dovedl jej až do země zaslíbené. Mojžíš se vrátil do Egypta a vyjednával s faraonem, jednání bylo však neúspěšné. Bůh tedy skrze Mojžíše potrestal Egypt 10 ranami. Poslední ranou byla smrt všech prvorozených, jak mezi zvířaty, tak i mezi lidmi. Bůh tedy řekl Mojžíšovi aby Židé obětovali beránka a díky jeho krvi budou uchráněni. Po této poslední egyptské raně faraon izraelity propustil. Faraon si to pak ale rozmyslel a začal Mojžíše a jeho lid pronásledovat. Faraon dohnal Mojžíše u Rákosového moře. Bůh nechal vody moře rozestoupit, aby Mojžíšův lid mohl přejít. Egypťané se v moři utopili. Mojžíš poté se svým lidem putoval pouští a po 40 letech jej dovedl do Moabu, kde Mojžíš zemřel. Mojžíš během svého putování obdržel od Boha Boží zákon a Desatero.

3) Izajáš

Je jeden z významných izraelských proroků. Právě Izajáš předpověděl příchod zachránce lidu.

4) Jan Křtitel

Ve věku 30 let se stal kazatelem a připravoval lid na příchod mesiáše – spasitele, kterého Bůh lidu slíbil.

5) Ježíš z Nazaretu

Je Bohem poslaný vykupitel lidstva. Vypráví o něm Nový zákon, který se soustředí na Ježíšovo narození, život, smrt i mrtvých vstání.

6) Pavel

Byl to zakladatel církevních obcí a kazatel evangelia.

7) Petr

Byl jeden z Ježíšových dvanácti učedníků. Byl prvním, kdo kázal evangelium židům.

3.2 BIBLE

Jsou starověké texty, které jsou považovány za posvátné a inspirované Bohem. Bible je nazývána Písmem svatým nebo také Knihou knih.

Bible nás učí, že Bůh je dobrý, všemohoucí, spravedlivý, věčný, milosrdný a láska. Křesťané jsou monoteisté, tudíž věří, že Bůh je jediný ale je ve třech osobách a to v Otci, Synu a Duchu svatém.

Bible je složena ze dvou částí a těmi částmi jsou Starý a Nový zákon. Starý a Nový zákon na sebe bezprostředně navazují.

3.2.1 STARÝ ZÁKON

Obsahuje posvátné knihy, které jsou převzaty z judaismu. Starý zákon je dělen na Tóru což je pět knih Mojžíšových, Proroky a Spisy. Základem Bible je pět knih Mojžíšových neboli Pentateuch a popisuje dějiny světa od jeho stvoření, přes vyvedení izraelského lidu z otroctví, jeho pouti do země zaslíbené a přijetí Desatera.

3.2.2 NOVÝ ZÁKON

Obsahuje informace o životě a učení Ježíše z Nazaretu a první dobu křesťanské církve. V Novém zákoně jsou nejvýznamnější částí evangelia, které popisují život, smrt a zmrtvých vstání Ježíše Krista. Další významnou částí jsou epištoly.

3.3 GENESIS – PŘÍBĚH STVOŘENÍ

Genesis je biblická kniha. Je nazývána také jako první kniha Mojžíšova.

3.3.1 PŘÍBĚH STVOŘENÍ

První den bylo stvořeno světlo. Den druhý Bůh stvořil oblohu a vodstvo. Třetí den byla vegetace. Den čtvrtý bylo stvořeno slunce a měsíc. Pátý den Bůh stvořil ryby, ptáky a plazy. Den šestý byl stvořen člověk.

3.3.2 ZAHRADA EDEN

Bůh stvořil člověka a dal ho do překrásné zahrady jménem Eden, která byla plná plodů, a proto byla nazývána rájem. Člověk měl za úkol se o tuto zahradu starat. Bůh člověku řekl, že může jíst vše krom plodů jednoho stromu, byl to strom poznání dobrého a zlého. Člověk měl touhu po společnosti a tak bůh stvořil ženu. Společně lidé porušili Boží zákaz, že nesmí jíst ovoce ze zakázaného stromu poznání. Trestem jim bylo vyhnání z ráje. Poté, co jsou vyhnání z ráje jim Bible dává jména Adam a Eva.

Hřích Adama a Evy byl v tom, že jednali v přesvědčení, že právě oni vědí něco lépe než jejich stvořitel.

3.4 HŘÍCHY A ODPUŠTĚNÍ

Hřích je vlastně náboženský pojem, který znamená omyl, chyby, zbloudění a také urážku božstva. V křesťanství to znamená „nevěru“ vůči Hospodinu.

Odpuštění znamená vědomé, dobrovolné a jednostranné zrušení nějakého závazku či povinnosti.

3.4.1 NEJVĚTŠÍ ČINY ODPUŠTĚNÍ

1) Josef

Josef dal odpuštění svým bratrům, kteří ho prodali do otroctví, protože na něj žárlili.

2) Hospodin

David nechal zavraždit Urijáše muže Bat-šeby a dopustil se s Bat-šebou smilstva. Hospodin mu ale odpustil.

3) Ježíš

Ježíš ještě před ukřižováním řekl vojákům, kteří ho ukřižovali, že nevědí, co činí a tím jim dal odpuštění.

4) Štěpán

Štěpán byl mučedník, byl ukamenován. Odpustil všem těm, kteří ho ukamenovali.¹⁵

3.4.2 SEDM SMRTELNÝCH HŘÍCHŮ A SEDM CTNOSTÍ

Sedm smrtelných hříchů a ctností se takto vypsané v Bibli nenachází.

„Hříchů:

1) *Hněv*

2) *Chtíč*

3) *Chamtivost*

4) *Závist*

5) *Lenost*

6) *Obžerství*

¹⁵ WINTER, DAVID, *ABC křesťanství*, 2010, str. 8-16

Ctnosti:

- 1) *Láska*
- 2) *Trpělivost*
- 3) *Věrnost*
- 4) *Radost*
- 5) *Pokoj*
- 6) *Dobrota*
- 7) *Sebeovládání*¹⁶

3.5 MODLITBA PÁNĚ

„ Otče náš, jenž jsi na nebesích,

posvět se jméno tvé,

přijď království tvé, bud' vůle tvá

jako v nebi tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes

a odpusť nám naše viny,

jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé je království i moc i sláva

*na věky. Amen.*¹⁷

¹⁶ WINTER, DAVID, ABC Křesťanství, 2010. str. 17

¹⁷ WINTER, DAVID, ABC Křesťanství, 2010. str. 37

4 JUDAISMUS

Judaismus je náboženství židovského národa. Dříve se používal název izraelská víra, židovská víra nebo také mojžíšská víra. Judaismus byl základem pro mnoho jiných náboženství, jako jsou např. křesťanství a islám.

4.1 ŽIDÉ

Judaismus je spojen s Izraelem, dříve s izraelskými kmeny a poté s izraelským národem. Pojem židé, tedy označuje člena vyvoleného národa, který vyznává judaismus.

Židé přežívali v uzavřených komunitách jako menšiny. Většinou to bylo v zemích s hlavním náboženstvím křesťanství nebo islám, které vlastně z judaismu vycházejí.

4.2 VZNIK JUDAISMU

Vznik judaismu je spjat s dějinami Izraele a židovského národa. Abrahám, Izák a Jákob jsou podle Tóry praotcové izraelského národa, protože věřili v jednoho Boha. Jákob si změnil jméno na Izrael, tím pádem se Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův stává Bohem Izraele.

Jákob měl dvanáct synů, ze kterých se stalo dvanáct kmenů, a tyto kmeny se nazývaly Izraelem. Potom, co izraelité odešli z egyptského otroctví, jim byl dán skrze Mojžíše Boží zákon.

Božím zákonem je Tóra a tento okamžik je považován za jeden z momentů kdy vzniklo židovské náboženství.

4.3 PRINCIPY VÍRY V JUDAISMU

Principy jsou vlastně základní myšlenky nebo pravidla. Judaismus má tři principy a jsou to víra v Boha, monoteismus a jméno Boží.

4.3.1 VÍRA V BOHA

Víra v jednoho boha je nazývána monoteismus, z čehož tedy vyplývá, že judaismus je monoteistické náboženství. Nesmí se vyznávat jiný Bůh, sochy, jiné předměty nebo také místa či přírodní úkazy.

4.3.2 MONOTEISMUS

Jak jsem již uvedla výše, monoteismus znamená víru v jediného boha. V judaismu je důležité neustálé hlásání monoteismu z důvodu odvržení modly a polyteismu, protože okolní národy dříve měly polyteistická náboženství.

4.3.3 JMÉNO BOŽÍ

Jméno Boží je v judaismu jednou z nejdůležitějších a nejposvátnějších věcí. Neboť jedno z přikázání Desatera říká nebrat je nadarmo. Dříve se také říkalo, že jméno vyjadřuje charakter. Pokud jsme tedy znali jméno osoby, znali jsme i její charakter a vnitřní já. Znalost Božího jména pak vlastně umožnila ostatním bohům nebo i lidem tyto bohy vzývat.

4.4 ČLÁNKY VÍRY

Podle Maimonida má judaismus třináct článků víry. Po nástupu křesťanství a islámu, potřeboval judaismus stručné základy a principy této víry.

Třináct článků víry ve stručnosti:

- 1) Bůh existuje
- 2) Bůh je jeden
- 3) Bůh je netělesný
- 4) Bůh je věčný
- 5) Jedině Bůh sám může být uctíván
- 6) Proroctví, která jsou v Tóře jsou pravdivá
- 7) Největším prorokem byl Mojžíš
- 8) Tóra má božský původ
- 9) Tóra je nezaměnitelná a neměnná

- 10) Bůh je vševědoucí
- 11) Odměna za dodržení přikázání a za porušení trest
- 12) Mesiáš určitě přijde
- 13) Nastane vzkříšení mrtvých

4.5 TRADICE

Každé náboženství má své zvyky a tradice. Není tomu jinak ani v judaismu. Popíšeme si tedy pár hlavních zvyků a tradic, které se k tomuto náboženství pojí.

4.5.1 OBŘÍZKA

Pokud se narodí chlapec v judaismu, jeho náboženský život začíná již osmý den po narození a to obřízkou. Obřízka v tomto náboženství znamená jakousi smlouvu s Bohem, kterou uzavřel Abrahám. Během obřízky, tedy tohoto obřadu dostává také chlapec hebrejské jméno.

U dívek je tomu jinak. Ženská obřízka se zde neprovádí. Dívky mají ale také svůj obřad, při kterém je jim přiděleno hebrejské jméno jako chlapcům.

4.5.2 PIDJON HA-BEN

Tento obřad se týká pouze prvorozených synů. Podle nařízení musí tohoto prvorozeného syna jeho otec vykoupit.

Obřad se koná třináctý den po narození chlapce. Při tomto obřadu je přítomný tzv. kohen a ten obdrží peníze, za které je chlapec vykoupen.

4.5.3 BAR MICVA

Do třinácti let je chlapec brán za dítě. U dívek je to do věku dvanácti let. Věk byl určen na základě toho, že v tomto věku jsou již schopni nést odpovědnost za své činy.

4.5.4 SVATBA

Svatba se provádí za účasti rabína a dvou svědků. Nevěsta musí sedmkrát obejít ženicha a poté začne svatební obřad.

Ženich dá nevěstě prstýnek a poté jí dá napít vína. Potom se nevěstě přečte svatební smlouva, která je jí po obřadu dána, a ona jí musí opatrovat po celou dobu manželství.

4.5.5 POHŘEB

Zesnulý se ukládá do rakve nebo se pouze zahalí do talitu. Je oblečen v bílém pohřebním rubáši. V judaismu je zakázáno zpopelňování.

Během pohřbu se odříkávají modlitby. Na pozůstalé se také vztahují povinnosti např. sedm dní po smrti zesnulého se nesmí vzdálit ze svého domu, a to se týká i synagogy. Muži se po dobu těchto dnů nesmí holit.

Po uplynutí sedmi dnů pak až po zbytek roku musejí pozůstalí při bohoslužbách odříkávat modlitbu za mrtvé. Na hroby se většinou místo květin a svíček dávají kamínky.

4.6 SYMBOLY

Každé náboženství má své vlastní symboly, není tomu jinak ani v judaismu. Judaismus má více těchto symbolů, popíšeme některé z nich.

4.6.1 KIPA

Kipa vlastně v překladu znamená kopule nebo klenba. V judaismu se tak ale nazývá pokrývka hlavy, kterou židé nosí. Tyto kipy mohou mít různé tvary, barvy, velikosti a jiné typy materiálu.

Podle rabína by věřící člověk neměl jít větší vzdálenost (více než deset loktů) bez této pokrývky. Minimálně by měl mít člověk pokrytou hlavu pokud se nachází v synagoze, při jídle, modlitbě, návštěvě hřbitova nebo při studiu svatých textů.

4.6.2 MENORA

Menora je vlastně sedmiramenný svícen a je to symbol judaismu již od starověku. Tento sedmiramenný svícen byl umístěn v chrámu, kde hořel věčným světlem. Menora je jedním z hlavních motivů ve znaku státu Izrael.

4.6.3 DAVIDOVA HVĚZDA

Tento symbol je považován za oficiální symbol židovství. Davidova hvězda se skládá z dvou propletených rovnostranných trojúhelníků.

Židé hledali jednoduchý symbol jako má křesťanství – kříž, islám – půlměsíc a tak tedy nakonec volba padla na tuto Davidovu hvězdu neboli hexagram.

4.6.4 SYNAGOGA

Synagoga je místo, kde se židé scházejí k modlitbám, stejně tak jako křesťané v kostelech nebo muslimové v mešitách. V synagogách se také scházejí za účelem studia.

Tradice říká, že do synagogy by se mělo sestupovat, tudíž by se měla nacházet pod úrovní země. Měl by se zde nacházet svitek Tóry a neměly by tam být žádné obrazy bohů nebo lidí.¹⁸

¹⁸STEMBERGER, GUNTER. Klasické židovství, 2011. str. 71-181

5 BUDDHISMUS

Buddhismus je vlastně duchovně-filosofický systém, který vznikl na indickém subkontinentu, jehož základ stvořil Siddhártha Gautama, který je vyznačován jako Buddha. Slovo Buddha značí „osvícený“.

Buddha žil a věnoval se učení v severovýchodní Indii přibližně mezi 6. – 4. stoletím před naším letopočtem. Buddhisté ho mají za svého učitele, který se s nimi dělí o jeho vzhled a pomáhá lidem odprostit se od jejich trápení, muk a bolesti.

Buddhismus je nejvíce rozšířen v Asii, ale jeho jednotlivé školy se nachází po celém světě. V Indii buddhismus skoro zanikl, protože se převážná část jeho stoupců vrátila zpět k hinduismu, nebo přešla ke křesťanství či islámu.

Buddhismus je označován za ateistické náboženství a to, i přestože se v buddhistických textech vyskytují božstva – bytosti, které žijí ve vyšších dimenzích existence. Tyto bytosti jsou zde ale chápány za smrtelné a nevědomé bytosti stejně jako lidé či zvířata, jen je přesahují svými dovednostmi, schopnostmi a dlouhověkostí.

O Buddhově životě neexistují žádné písemné zprávy, všechny znalosti o jeho učení jsou z tzv. Tipitaky. Ta byla sepsána až po jeho smrti ale můžeme předpokládat, že je zde obsaženo učení, které je velice blízké právě původnímu Buddhovu učení.

Toto náboženství prohlašuje, že se nedá najít žádná jiná entita, se kterou, se můžeme ztotožnit jako s „já“.

5.1 MYŠLENKY BUDDHISMU

Tyto myšlenky jsou podle pojetí školy Théraváda. Jsou to:

1) Osvobození od utrpení

Buddhovo učení bylo motivováno snahou o osvobození bytostí z utrpení z věčného koloběhu zrození a smrti. V centru jeho rozhovorů je praxe, která vlastně osvobozuje od narození a smrti nebo umožňuje lepší narození a šťastný život.

2) Osobní zkušenost

Buddha si udržoval odstup od lidí, kteří tvořili intelektuální teorie o podstatě světa a jeho smyslu. Porovnával je se slepci, každý slepec sahá na slona na jiném místě a pak vlastně vzniká prudký spor o tom, jaký je pravý tvar zvířete. Jeden z nich popisuje slona podle zadní části (např. podle ocasu), které se dotýkal a druhý popisuje slona podle přední části (např. podle hlavy, chobotu) a třetí zase například podle nohy nebo ucha.

Podle tohoto přirovnání je vlastně interpretace světa matoucí a je pouze promrhaným časem.

Buddha nereagoval na ty, kteří žádali vysvětlení, zasahující za hranice rozumového poznání, stejně tak jako slepci. Svá tvrzení bral pouze jako nástroj na cestě k uvědomění. Přirovnával je k voru, který se používá pouze k převozu přes řeku, ale nemá sám o sobě žádný smysl.

Buddha doporučoval těm, co po něčem pátrali, aby neakceptovali nic pouze na bázi slepé víry nebo autority jiného. Chtěl, aby sami našli a vyvodili, jestli daný problém odpovídá či neodpovídá jejich nejintimnějším prožitkům.

3) Iluzornost „já“

Poněvadž veškeré jevy jsou iluzorní stejně tak jako sen, jsou stejně i tak pomíjivé jako je právě sen. Z tohoto důvodu bylo pro Buddhu klíčové vymanit se z neustálého oběhu iluzorní existence, jenž je v zásadě strastiplný, protože budeme muset vše jednou opustit. Zastavení koloběhu stálého znovuzrození se jmenuje nirvána.

4) Cesta k probuzení

Cesta, která vede k vysvobození, Buddha definuje v tzv. ušlechtilé osmidílné stezce, která obsahuje osm způsobů chování.

Osm způsobů chování obsahuje:

- Právě pochopení
- Právě myšlení
- Pravou řeč
- Právě jednání
- Právý život
- Právě úsilí
- Pravou bdělou pozornost
- Právě soustředění

Tato osmidílná stezka, která vlastně vede k tomu konečnému vysvobození, tvoří poslední z tzv. čtyř vznešených pravd, která je chápána za jádro filosofie buddhismu.

Čtyři vznešené pravdy:

- 1) Existuje utrpení
- 2) Existuje příčina utrpení
- 3) Utrpení je možné ukončit
- 4) Existuje cesta vedoucí k zániku utrpení

Buddha stanovil pro své zastánce pět základních pravidel, pro řeholníky pak jiná další pravidla, které se individuálně v každé škole liší.

Pět základních pravidel pro všechny:

- 1) Neměli bychom zabíjet a zraňovat živé bytosti.
- 2) Neměli bychom brát věci, které nám nejsou dány, tedy nekrást.
- 3) Neměli bychom provozovat nesprávné sexuální chování.
- 4) Neměli bychom zraňovat slovy a měli bychom se zdržet nepravdivé mluvy, tedy nelhat, nepomlouvat apod.

5) Neměli bychom používat a zneužívat omamných prostředků.

5.2 BUDDHISTICKÉ UČENÍ

Členění na hínajánu, mahájánu a vadžrajánu vychází z pozdější tradice buddhismu. Jediná starší buddhistická škola theraváda toto dělení nezná.

5.2.1 THERAVÁDA

Theraváda doslova označuje „učení/nauka starších“. Je to prvotní živá forma buddhismu a praktikuje se např. v Thajsku, Barmě, Kambodži, Laosu nebo na Srí Lance.

V Thajsku je theraváda státním náboženstvím. Nejvýše postavený mnich byl dlouho příslušníkem královské rodiny. Královské kláštery jsou vlastně centrem vzdělanosti a také kultury. Existuje zde také alternativa, což jsou tzv. lesní kláštery. Tyto lesní kláštery se navrátily k původnímu mnišskému životu.

Podle tohoto učení znamená pravé následování Buddha pouze a jedině mnišství. Je zde povinnost dodržovat osm pravidel:

- 1) Vědomě nezabíjet živé tvory.
- 2) Co jim není dáno, to si nesmí brát.
- 3) Žádná sexuální aktivita.
- 4) Žádné lži a pomluvy.
- 5) Neužívat žádné intoxikační látky.
- 6) Žádné jídlo po poledni.
- 7) Žádné sledování her a show a také žádné zkrášlování.
- 8) Upustit od velkého luxusu při spánku.

5.2.2 HÍNAJÁNA

Hinajána znamená „malý vůz“ a je jedním z tří hlavních směrů buddhismu v současnosti. Toto slovo je původně výsměšný název, kterým se pojmenovávali stoupenci tzv. starších škol. Tyto stoupenci se snažili pouze o své osvícení.

Dnes je pouze jedna hínajánová škola. Je to vlastně původní učení Buddha o čtyřech vznešených pravdách, které vycházejí z morální kázně – neublížit žádné jiné živé bytosti. Stoupenci směru dali slib zabránit negativnímu jednání, které je způsobeno tělesně, energií nebo myšlenkou.

5.2.3 MAHÁJÁNA

Marjána znamená „velký vůz“ a je to jeden z tří hlavních směrů buddhismu v současnosti. Tento směr je vlastně nauka o prázdnotě. Dle pověsti šlo o tak hluboké učení, které se nedalo pochopit v Buddhově době, a proto bylo uchováno v oblasti nágů a později bylo vyneseno na zem.

5.2.4 VADŽRAJÁNA

Vadžrajána je jedním ze tří hlavních směrů buddhismu v současnosti. Slovo jána v českém překladu znamená „vozidlo“ a slovo vadžra znamená „nezničitelnost“. Tedy překlad slova Vadžrajána by doslova znamenal nezničitelné vozidlo. V praxi se ale namísto slova vozidlo více používá pojem cesta. Název vadžra má svůj rituální předmět, který i se zvonkem zobrazuje neduální stav mysli. Spojení ženských a mužských stránek osvícení a moudrosti.

Dle tohoto směru můžeme buddhismus členit na tři úrovně:

- Malá cesta.
- Velká cesta.
- Nezničitelná cesta.

Cílem Vadžrajány je dosáhnout původního, neduálního stavu mysli, kdy se vlastně úplně ztratí rozdíl mezi objektem a subjektem. Pracuje s výsledky, nahromaděnými příčinami, které vedou k osvícení. Buddha předával toto učení žákům, kteří jej neměli a neviděli jako boha, osobu nebo nějakou sílu, ale předával to těm, kteří mu důvěřovali jako zrcadlu vlastní mysli.

Toto učení je také u nás v České Republice. Jsou to například školy Karma Kagju nebo Karma Kagyu.¹⁹

5.3 ČTYŘI VZNEŠENÉ PRAVDY

- 1) Pravda o utrpení.
- 2) Pravda o vzniku utrpení.
- 3) Pravda o ustání utrpení.
- 4) Pravda o cestě vedoucí ke konci utrpení.

Tyto čtyři ušlechtilé pravdy tvoří základ Buddhova učení. Pochopení těchto čtyř pravd je vlastně předpokladem k osvícení.

5.3.1 PRAVDA O UTRPENÍ

V životě jsou věci, které jsou neuspokojivé a strastiplné.

Jsou to:

- Zrození
- Stárnutí
- Smrt
- Nemoc
- Nespokojenost
- Zármutek
- Nepohodlí
- Bolest
- Neštěstí
- Odloučení od toho, co je příjemné
- Nedosáhnutí toho, čeho si přeje dosáhnout
- Spojení s tím, co je nepříjemné

¹⁹ KHANTIPÁLO, PCHRA. Úvod do buddhismu, 1995, str. 13-72

5.3.2 PRAVDA O VZNIKU UTRPENÍ

Příčinou utrpení je žádostivost, která vede k zachování života a ke znovuzrozdání, které je doprovázeno rozkoší a ulpívání na ní, a také hledání potěšení v různých věcech.

5.3.3 PRAVDA O ZÁNÍKU UTRPENÍ

Utrpení můžeme ukončit právě úplným zničením a zaniknutím této žádostivosti. Opuštěním, osvobozením, zanecháním a neulpívání na ní. Můžeme to vykládat, jako zbavení se hlavních kořenů utrpení, což jsou zaslepenost, lpění a nenávisť.

5.3.4 PRAVDA O CESTĚ VEDOUcí KE KONCI UTRPENÍ

Jde o osmidílnou stezku:

1) Chápání

Pochopit vznik utrpení, pochopit utrpení, jeho zaniknutí, také stezku, která vede k zaniknutí. Toto je správné chápání.

2) Myšlení

Myšlení oproštěné od žádosti, zlovůle a také krutosti. Toto je správné myšlení.

3) Mluva

Nelhat, nepomlouvat, nevést drsné řeči nebo plané tlachání. Toto je správná mluva.

4) Konání

Nezabíjet, nebrat to, co nám není darováno, vyvarovat se nepříslušných pohlavních styků. Toto je správné konání.

5) Živobyті

Nabývat živobyті správným způsobem.

6) Snažení

Vzbudit v sobě vůli vyhnout se vzniku zlých, škodlivých stavů mysli. Vzbudit v sobě vůli překonat zlé, škodlivé stavy, které v něm již vznikly. Vzbudit a vyvinout v sobě blahodárné stavy, které ještě nevznikly.

7) Uvědomění

Soustředit pozornost na tělo a uvědomit si právě a jen tělo, soustředit se na pocity, uvědomit si mysl.

8) Soustředění

Odvracení se od smyslových předmětů, od neprospěšných věcí.²⁰

²⁰LESNÝ, VINCENC, Buddhismus, 1996, str. 71-141

6 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Pojem náboženská výchova označuje výchovu, která směřuje k osvojení znalostí v oblasti náboženství. Je to také předmět, který se na některých školách vyučuje.

Během let se stala v některých státech změna a tou změnou byla odluka církve od státu – oddělení politiky a víry. To mělo mimo jiné za následek, že se náboženská výchova na školách stala nepovinnou.

Ve Velké Británii vznikly tzv. nedělní školy. V těchto školách probíhalo náboženské vyučování pod různými křesťanskými církvemi. Tyto školy vznikly v 18. století. Vyučovalo se v neděli a důvodem k tomu bylo zamezení kriminality dětí, které jsou z chudinských čtvrtí.

Při zavedení povinného školního předmětu o náboženství, se jistě budeme setkávat s odporem, jako tomu bylo třeba na Slovensku. Převládá názor, že ne stát, ale rodiče by měli mít právo a rozhodovat o tom, zda se jejich dítě bude či nebude vzdělávat v náboženství.

V roce 2008 se v lidových novinách objevil článek „Proč přišli o body? Nikdo je nevychoval“. Autor se zde zabýval problémem, který se týkal výchovy dětí v naší společnosti: Většina rodičů nedává jejich dětem žádný ucelený systém hodnot, žádnou víru a už vůbec ne žádnou ideologii. Většina rodičů nám řekne, že až jejich dítě bude velké, tak se samo rozhodne.

V této kapitole si tedy představíme, co v oblasti výchovy nabízejí světová náboženství a zda je důležitá náboženská výchova při formování dětí.

Podle rabína Marca Gellmana můžeme být dobrým člověkem i bez víry, náboženství. Dobré věci můžeme konat na základě následování příkladu jiných dobrých lidí a ne jen pouze na základě náboženství. Také uvádí, že určitě existují právě lidé, kteří vyznávají nějaké náboženství, a přesto jsou darebáči. Naopak jsou zde zase lidé, kteří náboženství nemají, a přesto konají dobro a dělají dobré věci.

Podle mého názoru vztah k náboženství a hodnotám nemůže být neutrální. Rodiče jejich děti socializují, a na jejich cestu životem jim předávají své hodnoty a také svá náboženství. Stejně tak tomu je i v případě, že je jejich názor lhostejný nebo k náboženství mají negativní postoj a to se týká i hodnot tohoto náboženství. V dnešní době jsou ale už skoro všechny děti vychovávány v jednom z pěti hlavních světových náboženství což jsou: křesťanství, islám, judaismus, hinduismus, buddhismus.

Narození dítěte v hinduismu doprovázejí různé zvyky. Jedním z těchto zvyků je třeba ten, že dítěti je do ouška šeptána mantra. Toto dítě otec drží v náruči a sám mu mantru do ouška šeptá. Mantra je posvátná formule, která má tyto děti ochránit. Dalším takovým zvykem je třeba obřad spojený s pojmenováním dítěte. Dítě na tomto obřadu dostane své normální jméno, které používá stejně tak jako my a pak tam také dostává jméno tajné, které je až do puberty utajeno a znají ho pouze matka a otec.

V hinduismu jsou děti vychovávány tak, aby dodržovaly pět hlavních každodenních povinností. Těmi povinnostmi jsou: provádění jógy nebo jiné meditace. Musejí projevovat úctu rodinnému bohu a musejí ho uctívat, dále jsou pak vychovávány k tomu, aby projevovaly úctu starším a také předkům. Další povinností je nabízet pohostinnost pro všechny chudé, také svatým mužům a ženám a poslední povinností je mít respekt ke všem živým tvorům.

V buddhismu je tomu jinak. Buddhismus má v různých zemích a v každém směru tradice jiné. U théravádského buddhismu jdou rodiče do chrámu s novorozěným dítětem a tam je mu dáno jméno. Mnich dítěti požehná a poté je pokropeno posvátnou vodou. Po požehnutí a pokropení posvátnou vodou se zapálí vosková svíce. Svíce se postaví do misky s vodou a vosk, který se rozpouští, ukapává do vody. Tento rituál se svící je vlastně symbolem spojení země, vzduchu, ohně a vody, což jsou čtyři elementy kosmu. Je to obřad, který je velmi podobný křesťanskému křtu. Tato podobnost je až zarážející.

Také u théravádského buddhismu jsou chlapci posíláni do klášterů. V těchto kláštrech chlapci studují učení buddhismu. Není to bráno jako škola ani jako intr nebo něco podobného, chlapci zde nemají jídlo a živí se vyžebranou potravou. Tímto se vlastně učí i sociální výchovu např. chlapec z bohaté a zámožné rodiny jde do kláštera,

kde si musí jídlo vyžebrot, tak tím se učí dívat se na svět a také na společnost z jiného pohledu.

Naopak v judaismu je zase příchod syna tedy jeho narození spojeno s obřízkou. Není to nějaký židovský výmysl, ale je to dáno Biblí. Bůh uzavřel s Abrahámem smlouvu, že každý z nich a jeho potomků kdo je muž, bude obřezán. Obřízka znamená tedy pro Židy smlouvu mezi nimi a Bohem. Je tomu tak i v dnešní době. Obřízku provádí mohel a provádí jí osmý den po narození chlapce. Chlapec je obřezán doma ve svém prostředí. Chlapec je přinesen mohelovi, který se pomodlí a poděkuje Bohu za toto přikázání. Po skončení obřízky je chlapci dáno hebrejské jméno a vrátí se k matce. Dívek se obřízka netýká.

V judaismu je v prvních letech života dítěte učitelem náboženství jeho matka. Když už dítě dokáže mluvit, začne se učit židovské vyznání víry. Přibližně v pěti letech dítě začíná chodit a navštěvovat synagogu, kde má náboženské hodiny. Tyto hodiny se konají ve všední den po skončení školy a také ještě v neděli ráno. Je zde výuka hebrejštiny a studují se posvátné knihy. Klade se velký důraz na vzdělání a to nejen v dětství ale po celý život.

Dále mají židé rituál, kdy se chlapec stává mužem. Říká se mu bar micva. Tento obřad se provádí v den třináctých narozenin hochy. Chlapec v tento den předčítá ze svitků Tóry a tím slaví to, že je dospělým mužem, protože z Tóry nesmí číst nikdo, komu ještě nebylo třináct let. Čtením z Tóry dává chlapec na vědomí židovské komunitě a Bohu, že je připraven stát se věřícím Židem.

Křesťanství má také své rituály. Katolíci a pravoslavní znají tři svátosti křesťanské iniciace. Jsou to: křest, biřmování a eucharistii. Podle katolíků je křest začátkem nového života, biřmování tento nový život posílí a eucharistie živí učedníka tělem a krví, aby se jednou mohl stát druhým Kristem. Křest je vlastně přijmutím do církve.

U křtu se celý člověk ponořuje do vody nebo se mu voda lije na hlavu. V křesťanství je voda symbol toho, že Ježíš očistil vodou lidi od hříchu. Křtu jsou přítomni rodiče, kmotři křtěných, přátelé a příbuzní. Křest se provádí v kostele.

V islámu je zase zvykem, že otec zašeptá do ouška novorozence vyznání víry. Až sedmý den po narození dostává dítě jméno a s tím se uspořádá obřad, který se k tomu pojmenování dítěte pojí. Obřad spočívá v tom, že se obětuje zvíře a ustříhne se chomáč vlasů dítěti. Když už dítě umí mluvit, začíná se učit islámská slova a věty např. slovo basmalu, což znamená ve jménu Boha milosrdného. Výuka čtení Koránu začíná co nejdříve. Rodič by měl vstoupit do osobnosti dítěte uctívání Boha. Dále by ho měl také naučit modlitbám a také časům, ve kterých se modlitba má provádět. Prorok Mohamed řekl, že by se dítě mělo nabádat k modlitbě ve věku sedmi let a v deseti letech když se nemožná tak ho potrestat.

Můžeme tedy říci, že všechna náboženství mají hodně společného a v některých jsou velké shody. Tato náboženství dokáží dát lidem řád a strukturu. A všechna tato náboženství nabádají rodiče vést děti k duchovním hodnotám, k poznání a naplnění smyslu života. Také kladou velký důraz na vzdělání. Všechna učí správně žít, konat dobro a vyhnout se zlu, pomáhat druhým apod. všichni znají také pravidlo: Jednej s lidmi tak, jak chceš, aby jednali oni s tebou.²¹

V jedné z brožur o islámu psané formou otázek a rozhovorů byla položena otázka, zda narozené děti jsou také muslimy. Odpověď byla, že muslimem je každé dítě, které se narodilo do nemuslimské nebo i ateistické rodiny až do té doby než nedosáhne věku, kdy je schopno samostatného úsudku a volby mezi správnou a špatnou cestou. Do této doby, je vlastně automaticky podřízeno, tedy je muslimem.²²

V náboženské oblasti má dítě neuvěřitelný talent napodobovat. V této oblasti jsme nejen matkou a otcem ale také sestrou a bratrem našich dětí, ale jsme také ještě dcerami a syny, protože i my se můžeme od našich dětí učit a polemizovat s nimi.

²¹ Výchova ve velkých světových náboženstvích. In: *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, a.s., 2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://machalek.bigblogger.lidovky.cz/c/39358/Vychova-ve-velkych-svetovych-nabozenstvich.html>

²² SYED, ALI. *Islám a muslimové*, 2011, str. 12-13

Právě v náboženské oblasti by se nemělo používat autorit. Dítě, které je vychovááno v křesťanské rodině je vlastně vychováno v tom, že jeho rodiče mají poměrně dost respekt k Bohu a smysl pro posvátno a tím pádem jejich děti nenutí k víře a nemají víru jako povinnost.

Pokud se dítě odmítá modlit, anebo nechce na mši, je inteligentní reakcí mu říct, že je na to stále ještě velice mladý a bude lepší, když ještě pár měsíců počká, protože je to jen pro velké. Ale fakt, že dítě nechce na mši nebo se odmítá modlit, nám ukazuje, že už jsme někde udělali chybu a použili jsme naši autoritu a tím pádem byl zásah předčasný.

Pokud se dítě má vychovávat v náboženství, musíme docílit toho, že dítě na nás bude naléhat. Jestliže nemá dítě touhu se nám podobat, nesmíme ho nutit a vnučovat mu nějaký vzor, kterému se podobat nechtějí. Protože jestliže se budeme modlit my, tak i oni budou toužit po modlitbě.²³

6.1 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA JAKO PŘEDMĚT

Předmět náboženská výchova se zabývá tím, že hledá smysl života, hledá dobro, pravdu a také je zde snaha o překročení mezí svého života. Cílem tohoto předmětu je, aby lidské a Boží hodnoty byly modelem v běžném životě, v práci a také pro naše jednání a dále pak pro pochopení dějin a světa. Dalším cílem je vlastně zmírnit náboženskou lhostejnost a motivovat lidi, aby se správně chovali.

Tento předmět není sám o sobě ale má vztah i k jiným předmětům. Ten vztah je takový, že všechny ostatní předměty doplňuje.

²³ Náboženská výchova dětí. In: *VIRA.CZ* [online]. Vira.cz: Vira, 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/Nabozenska-vychova-deti.html>

V tomto předmětu se probírají témata, jako jsou např. co je obsahem této víry, samotná Bible, modlitby, etika, dějiny křesťanství, jiná náboženství a vzájemné vztahy.²⁴

6.2 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA V RODINĚ

Máme vlastně tři náboženské výchovné instituce a těmi jsou: církev, rodina a škola. Dříve tyto instituce fungovaly společně a vzájemně se podporovaly, dnes je tomu ale jinak. Mluvíme o krizi institucí.

Církev říká, že stát se křesťanem není dnes už tak automatické jako kdysi. Církev cítí, že má potíže při předávání víry mladým nebo novým generacím. Protože mnoho dětí, které mají po svatém přijímání, opouští náboženské hodiny a také kostely. Dalšími, kteří opouští, jsou ti, kteří dosáhli dospělosti a nezávislosti.

Škola je instituce, která si jen velmi málo všímá potřeby kultivovat duchovní stránku člověka. Na některých školách je možnost náboženské výuky.

Pokud se bavíme o rodině, tak ne v každé rodině vychovávají děti nábožensky a některé rodiny nevychoávají nábožensky i když jsou rodiče sami křesťané a mají pokřtěné děti.²⁵

²⁴ Náboženská výchova - tento předmět se dotýká toho, co je neoddělitelnou součástí života každého člověka. In: *BIGY* [online]. Žďár nad Sázavou: Biskupské gymnázium, 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.bigyzr.cz/clanek/nabozenska-vychova-tento-predmet-se-dotyka-toho-co-je-neoddelitelnou-soucasti-zivota-kazdeho-cloveka>

²⁵ Náboženská výchova v rodině. In: *Římskokatolická Farnost Pardubice* [online]. Pardubice: Římskokatolická farnost - arciděkanství Pardubice, 2007 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.farnost-pardubice.cz/clanky/Nabozenska-vychova-v-rodine.html>

6.3 NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA VE VELKÉ BRITÁNII

Náboženská výchova ve Velké Británii je už dlouholetým zvykem. První sdružení na podporu náboženské výchovy a výuky ve Velké Británii bylo založeno roku 1811. V roce 1870 se toho ujal stát. Poté v roce 1969 vzniklo sdružení, které podporovalo vzdělávání ve všech světových náboženstvích a v roce 2004 byl vydán vzdělávací rámec pro tuto výuku.

Stupně vzdělávání ve Velké Británii:

Výuka je dělena na předškolní, základní a středoškolské vzdělání a je pro děti od 3 do 19 let. Základní vzdělání se pak dělí na tři stupně.

Legislativní ukotvení

Náboženství je zde vyučováno na státních základních školách povinně. Není povinné pro předškoláky a středoškoláky, ale také pro děti, jejichž rodiče si nepřejí, aby se jejich děti učily o náboženství. Náboženská výuka je poskytována všem dětem, které mají zájem a to bez ohledu na původ, rasu, náboženství a pohlaví.²⁶

6.4 HISTORIE CÍRKEVNÍHO ŠKOLSTVÍ U NÁS

Církev a škola, jejich spojení můžeme najít už i v Novém zákoně. Ježíš a apoštol Pavel vlastně používali rabínskou pedagogiku, tedy jednu z jejích metod.

Ve středověku byla církev vlastně nositelem vzdělanosti, o tom jsme slyšeli snad všichni. Málokdo ale ví, že církev převládala v provozování škol a to až do začátku 19.stol. Až poté přebraly státy od církve tyto instituce, které stát přizpůsobil potřebám společnosti.

²⁶ KINDLMANNOVÁ, Jana. Náboženská výchova ve Velké Británii. In: *RVP* [online]. Praha: RVP.cz, 2007 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/k/g/1562/NABOZENSKA-VYCHOVA-VE-VELKE-BRITANII.html/>

U nás to bylo složitější. Katolická církev byla příliš svázána s habsburskou monarchií a tak vlastně vznikla hranice mezi církví a státem. Až do šedesátých let 19.století zde byly církevní školy.

Do první světové války byly skoro všechny školy státní, ale nepřestala zde být církev významná a přítomná. Byly zde katecheté, kteří vyučovali náboženství, a také na vysvědčení byl předmět náboženství na prvním místě.

Po vzniku Československa se situace zase trochu změnila (např. ze všech tříd se musely odstranit krucifixy). Stále ale žáci měli výuku náboženství a to do roku 1952/1953.

Rok 1948 byl definitivním koncem církevních škol.

Dnešní katolické školy vznikly po sametové revoluci. Většina těchto škol vznikly v letech 1990 až 1995.

Dnes máme církevní školy mateřské, základní školy, střední odborné školy, gymnázia a vyšší odborné školy. Mnoho těchto škol je i zde v Praze.²⁷

²⁷ Katolické církevní školy a školská zařízení. In: *Arcibiskupství pražské* [online]. Praha: Arcibiskupství pražské, 2015 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.apha.cz/historie-naseho-cirkevniho-skolstvi>

7 INTERNETOVÝ DOTAZNÍK

V praktické části jsem, jak jsem již výše zmínila, využila internetový dotazník, který jsem sama sestavila. Dotazník je zaměřen více obecněji než, na získání pouze jedné informace. Zajímal mě celkový pohled lidí na náboženství, na samotné věřící a také zda někdo z respondentů bude sám věřící. Respondenty jsem volila náhodně, neměla jsem nijak zaměřenou skupinu lidí.

Hypotézy pro internetový dotazník:

Hypotéza č. 1 – Více než 30% respondentů budou věřící.

Hypotéza č. 2 – Nejhůře hodnocené náboženství je Islám.

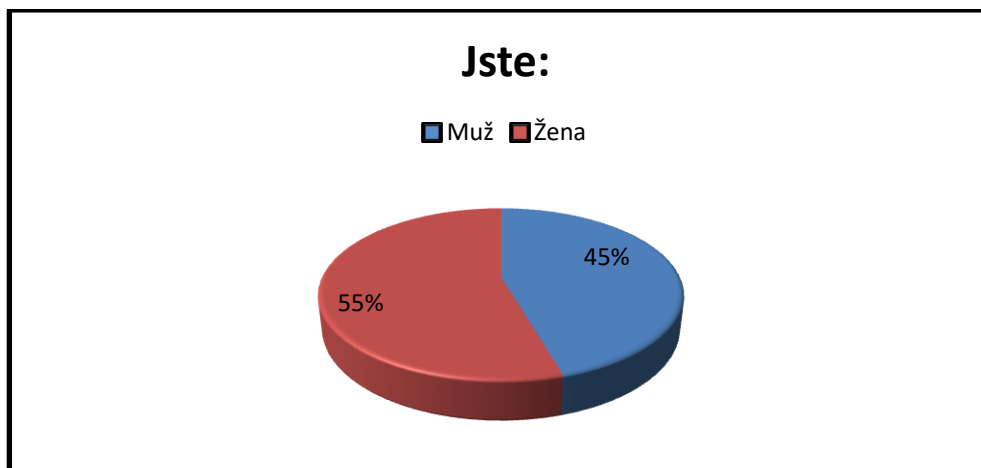
Hypotéza č. 3 – Kdyby se lidé museli připojit k nějakému náboženství, ze 60% to bude křesťanství.

Dotazník vyplnilo 33 lidí. Někteří lidé, nechtěli odpovídat z důvodu svého náboženského vyznání, jiní zase nechtěli, aby někdo věděl jejich názor na náboženství, i když byl dotazník anonymní.

7.1 DOTAZNÍK

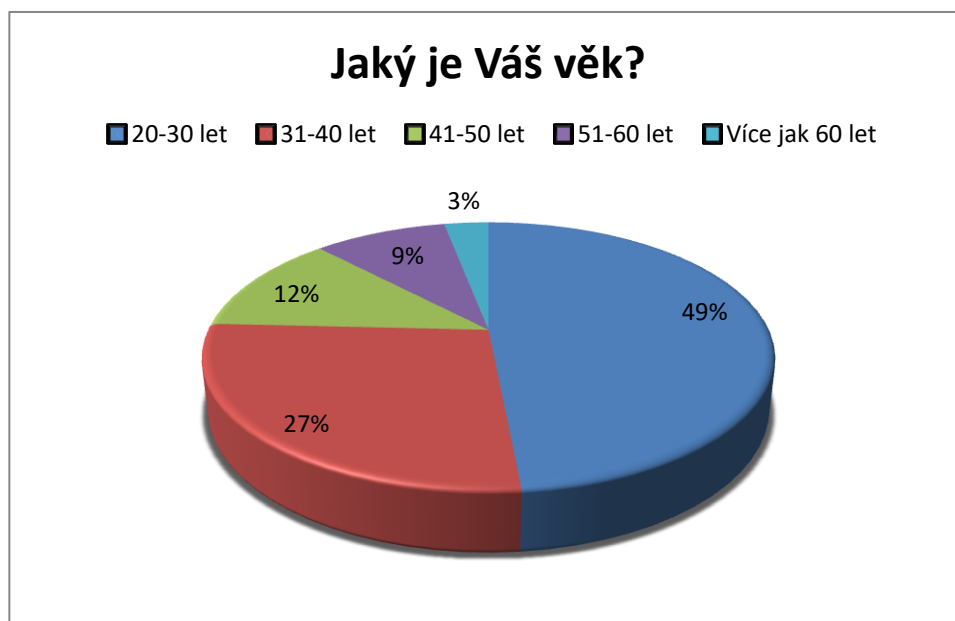
Otázka č. 1 se týkala pohlaví respondentů.

Na můj dotazník odpovědělo celkem 33 lidí. Celkem odpovědělo 18 žen a 15 mužů.

Otázka č. 2 se týkala věku respondentů.

Nejvíce lidí, kteří odpovídali na můj dotazník, bylo ve věku 20-30 let. V tomto věku odpovědělo 16 lidí. Ve věku 31-40 let odpovědělo 9 lidí. Od 41-50 let odpověděli 4 lidé. Další skupinou bylo 51-60 let a v tomto věku odpověděli 3 lidé. V poslední skupině ve věku více jak 60 let odpověděl jeden člověk.

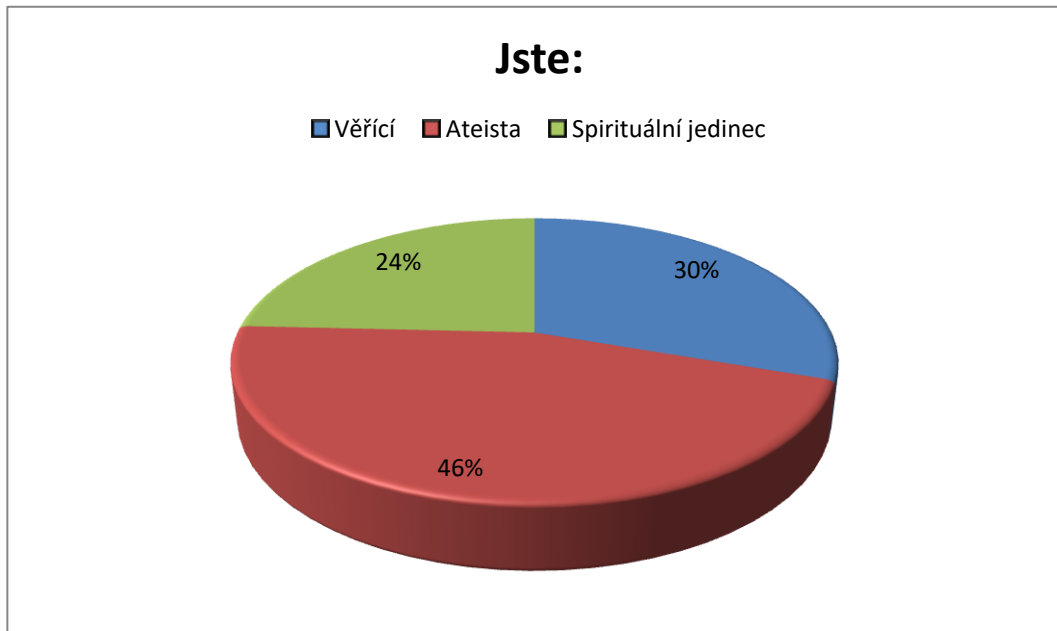

Otázka č. 3

Jste:

- věřící
- ateista
- spirituální jedinec

Ve třetí otázce mého dotazníku mě zajímalo, zda lidé, kteří odpovídají, jsou věřící, ateisté nebo spirituální jedinci. Nejvíce lidí odpovědělo, že jsou ateisté (15 lidí). 10 lidí odpovědělo, že jsou věřící a 8 lidí jsou spirituální jedinci.

Pokud bych na můj dotazník měla odpovídat také, tak by moje odpověď byla spirituální jedinec. Nejsem úplně věřící, abych věřila v jednu jedinou věc, která není nijak podložena, ale zase nejsem úplně ateista a věřím, že někde něco je.

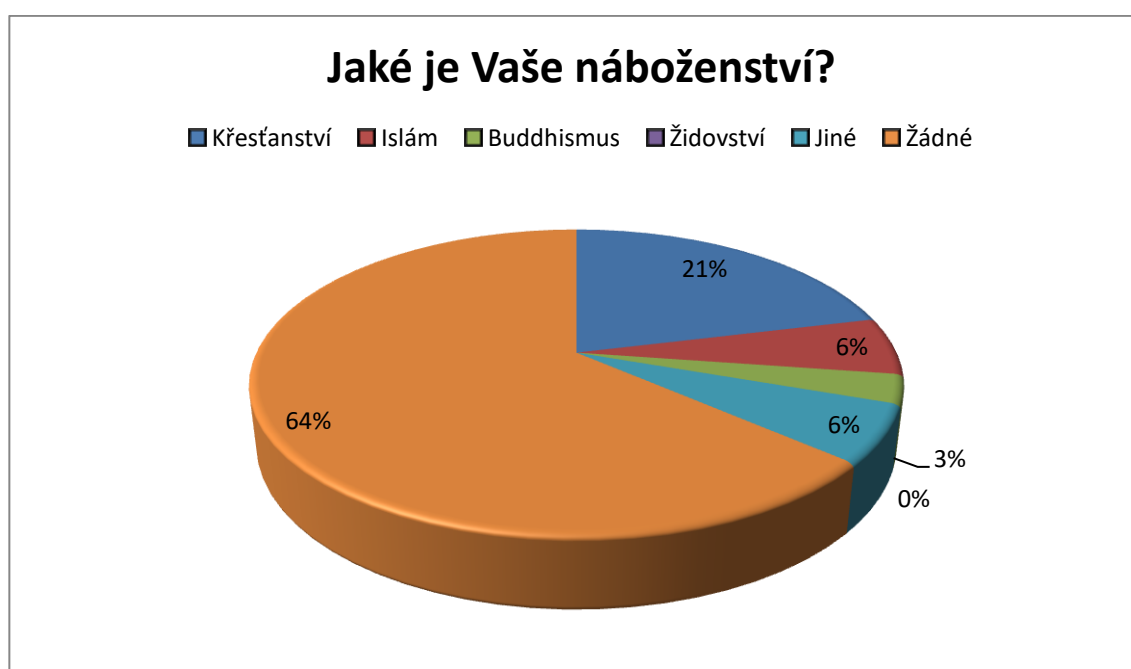
Otázka č. 4

Jaké je Vaše náboženské vyznání:

- křesťanství
- islám

- buddhismus
- židovství
- jiné
- žádné

Čtvrtá otázka se týkala toho, jaké je jejich náboženství. 21 lidí nemá žádné náboženství, 7 lidí jsou křesťané, 2 lidé jsou muslimové, další 2 mají jiné náboženství než, které bylo v nabídce, jeden člověk je buddhista a žádný z respondentů není Žid.

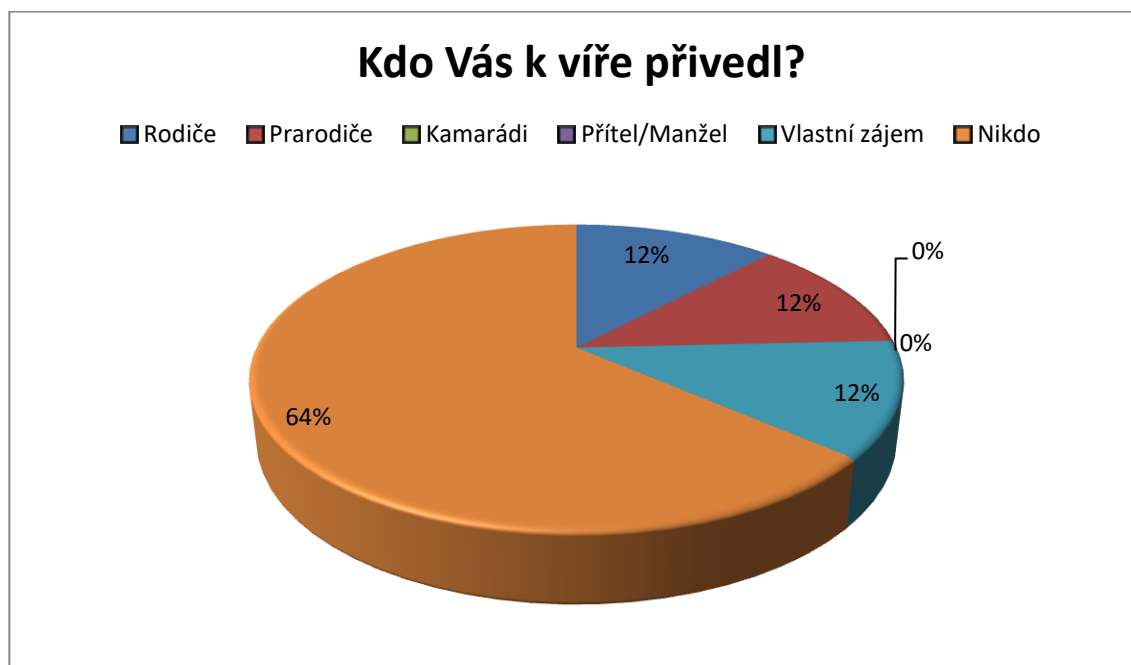

Otázka č. 5

Kdo Vás k víře přivedl?

- Rodiče
- Prarodiče
- Kamarádi
- Přítel/manžel
- Vlastní zájem
- Nikdo

V páté otázce mě zajímalo, kdo je k víře přivedl. Nejvíce lidí jsou ateisté, takže odpověď je nikdo. 4 lidé z vlastního zájmu, 4 lidi k víře přivedli prarodiče a 4 rodiče.

V této otázce bych měla asi problém vybrat pouze jednu odpověď ale po dlouhém uvažování bych řekla, že prvním kdo mi tak nějak řekl, že nějaké náboženství je a kdo mi o nějakých základech vyprávěl byla moje mamka. Když jsem byla malá, koupila mi dětskou ilustrovanou Bibli a tím vlastně vznikl i můj zájem mít vědomosti o náboženství.

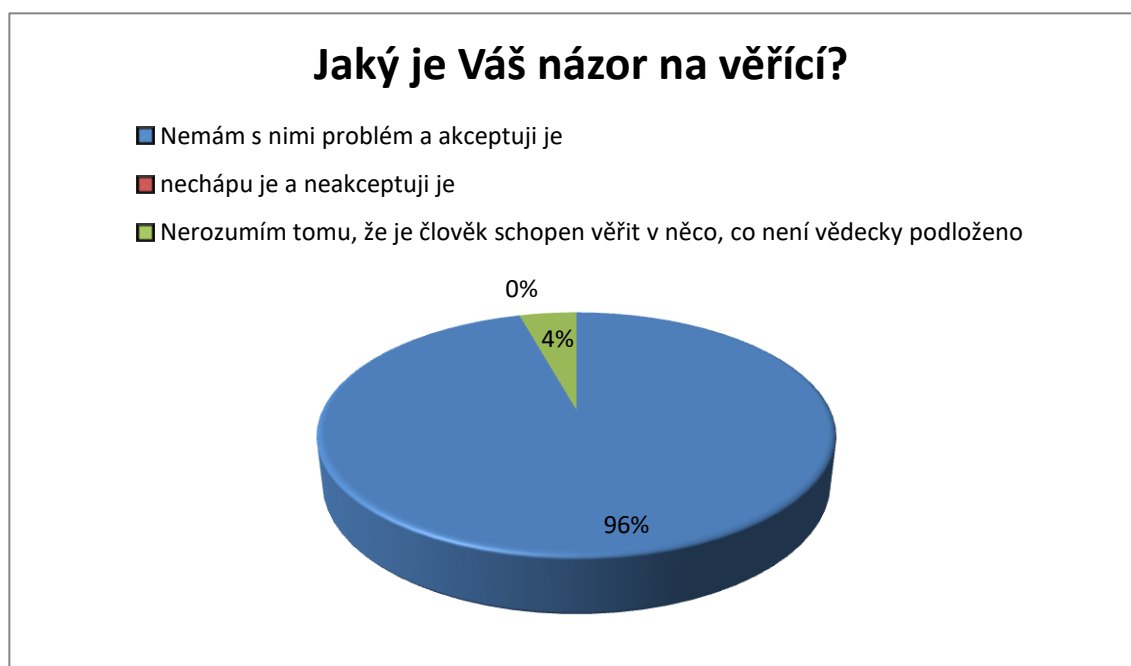
Otázka č. 6

Jaký je Váš názor na věřící?

- Nemám s nimi problém a akceptuji je
- Nechápu je a neakceptuji je
- Nerozumím tomu, že je člověk schopen věřit v něco, co není vědecky podloženo

Jelikož jsem předpokládala, že většina lidí nebude mít žádné náboženství, zajímal mě tedy i názor nevěřících na věřící. 31 lidí odpovědělo, že nemá žádný problém

s věřícími a akceptují je. 2 lidé odpověděli, že nerozumí věřícím, jak mohou věřit něčemu, co není vědecky podloženo.

Jelikož hodně mých přátel a známých jsou věřící, nemám s nimi žádný problém. Ovšem vadí mi lidé, kteří berou víru natolik vážně, že pokud s nimi jste tak se nemohou bavit o ničem jiném a víru vám nutí. Kdyby většina mých přátel byla takovými lidmi, asi bych měla k nějakým znalostem náboženství a k samotnému náboženství určitý odpor. Myslím, že člověk musí ke všemu dospět sám a ne přes nucení ostatních.

Otázka č. 7

Jak a čím je podle Vás užitečné náboženství pro jedince?

- Dává jedinci smysl života, náplň a cíl
- Jedinec se naučí hodnoty dobra a zla
- Dává jedinci naději
- Motivuje člověka být lepším
- Není užitečné ničím
- Jiné

Na odpověď jiné, lidé odpověděli:

Jiná:

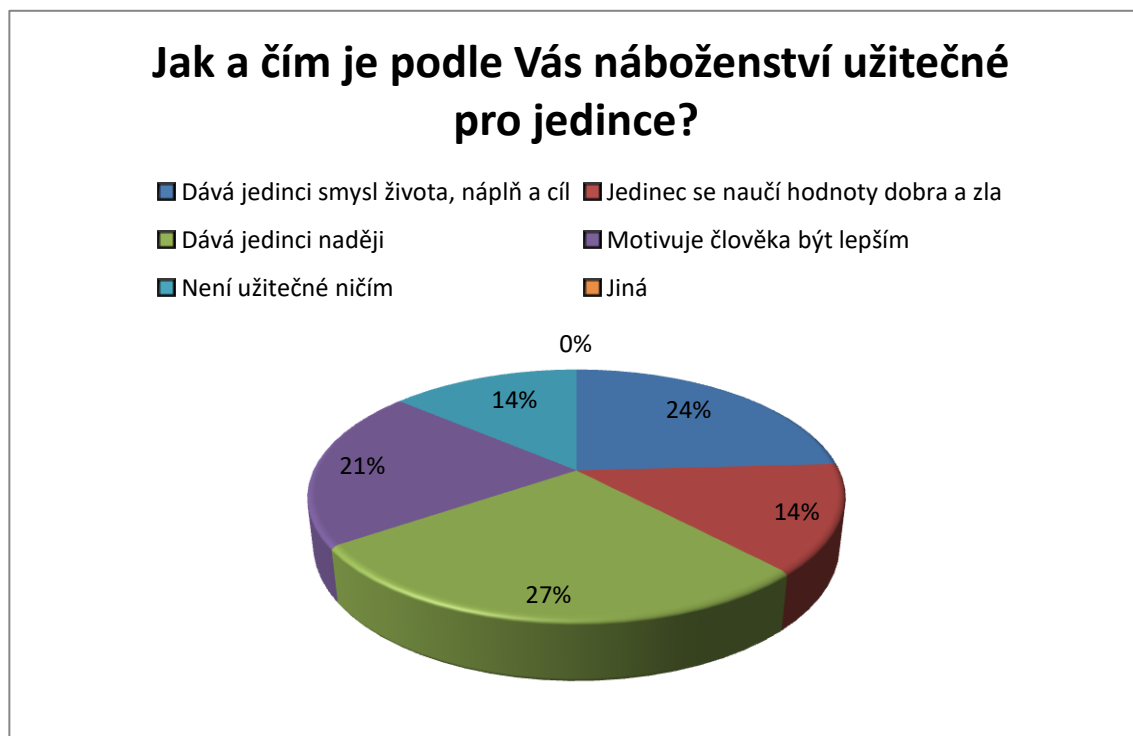
Poskytuje člověku jiný náhled na svět a jeho fungování, může poskytnout naději, být motivací...

První čtyři odpovědi - nemůžu z nich vybrat jen jednu

Dává vnitřní sílu k překonání překážek

Lidi se alespoň něčeho bojí

Nejvíce lidí odpovědělo, že náboženství je užitečné tím, že dává jedinci naději (odpovědělo 8 lidí). 7 lidí odpovědělo, že náboženství dává jedinci smysl života, náplň a cíl. 6 lidí si zase myslí, že náboženství motivuje člověka být lepším. Další 4 lidé odpověděli, že se náboženstvím jedinec naučí hodnoty dobra a zla. 4 lidé si myslí, že náboženství není pro jedince užitečné ničím a zbylí čtyři lidé odpověděli jiné (odpovědi jsou uvedeny výše).

V této otázce bych vybrala odpověď, že se jedinec naučí hodnoty dobra a zla. Přes veškeré učení a zároveň přes Bibli, kde následoval trest za špatné chování a to už hned na začátku světa v Edenu. V celé Bibli se vlastně popisují a jsou různé tresty za špatné chování nebo různá nedodržování a neuposlechnutí. Myslím, že právě zrovna náboženství a křesťanství dokáže lidi naučit hodnoty dobra a zla právě skrze tresty a odměňování.

Otázka č. 8

Jak a čím je podle Vás užitečné náboženství pro společnost?

Otázka měla otevřenou odpověď. Lidé odpověděli:

- Sloučení společnosti
- Dle mého názoru není užitečné ničím
- Hodnotami
- Může lidi spojovat v jeden společný cíl. Určitý kodex nebo vzorec chování. Ovšem, konaly se i zločiny a zvěrstva ve jménu náboženství! Upalování a mučení lidí, popravy, konfiskace majetku nepohodlným odpůrcům. Jeptišky a mniši sloužili lidem. Takže názor můj je pro i proti.
- Záleží pochopitelně, o jakém náboženství se bavíme, ne o všech druzích náboženství se dá říci, že by byly nějak prospěšné společnosti. Obecně však může pomoci se srovnat s myšlenkou smrti a může vést k rozvoji člověka a jeho fungování ve společnosti.
- Nevidím užitek
- Stmelení komunity
- Není
- Nic zásadního mě nenapadá
- Náboženství může ulehčovat životní situaci, pro společnost jako takovou nicméně podle me užitečné není. Neboť z historického hlediska často sloužilo jako nástroj k manipulaci s lidmi, což se děje momentálně i v dnešní době a společnosti.
- Věřící jsou Bohabojný a jsou mírumilovnější

- Ničím, dělá z lidí ovce
- To nevím
- Tím co se mluví
- Pro společnost důležité není, především ne v naší zemi či Evropě, kde je ateismus.
- Nevím podle mě výrazně nijak
- Netuším
- Je ovladatelná
- Spojující prvek, společné hodnoty
- I think it's great cause my religion is love, peace, harmony, fruitfulness, kindness and above all God fearing which is exactly what everybody Leeds
- Společná víra, věřit v lepší zítřky
- Není
- V náboženství lidi nachází odpovědi na svůj život, smysl, pochopení
- Ideální by byla ta, kde jsou všichni spokojeni
- Smysl života
- Víra udrží některé jedince při naději, i když ostatní ji třeba dávno ztratili.
- Náboženství většinou plodí zlo, takže podle mého názoru užitečné pro společnost není.
- Pokud jde o společnost stejně smýšlejících, může je to stmelit dohromady; u tolerantních, ale různě smýšlejících může jít o dobré téma k diskusím; pro společnost obecně se to nedá moc generalizovat, hodně záleží na tom, o jaké lidi jde. V závislosti na tom to může mít pozitivní, nebo naopak negativní vliv.
- Ničím.
- Ničím.
- Umožňuje ovládat masy.
- Stačí dodržovat desatero a bylo by lépe.

V této otázce hodně lidí odpovědělo, že podle jejich názoru náboženství není pro společnost nijak užitečné. Dále pak ale lidé odpovídali, že náboženství může společnost

stmelit, udělat ji lepší ale také, že náboženství je pouze nějaký nástroj k manipulování lidí, aby dělali přesně to, co jim náboženství říká.

V této otázce bych odpověděla opět pouze hodnoty dobra a zla. Jinak si myslím, že moc užitečné pro společnost není. Spíše se domnívám, že by bylo nástrojem k ovládnutí masy lidí.

Otázka č. 9

Které náboženství je podle Vás nejpřijatelnější?

- Křesťanství
- Islám
- Buddhismus
- Židovství
- Jiné
- Žádné

Nejvíce lidí odpovědělo, že křesťanství je pro ně nejpřijatelnějším náboženstvím (15 lidí). Pro 11 lidí je nejpřijatelnějším náboženstvím buddhismus. Pro čtyři lidi není přijatelné žádné náboženství. Pro dva lidi je nejpřijatelnějším náboženstvím islám. A pro jednoho člověka není přijatelné žádné z uvedených náboženství a vybral by si jiné. Pro nikoho z respondentů není nejpřijatelnějším náboženstvím židovství.

V této otázce bych odpověděla buddhismus. V buddhismu vlastně nejsou nějaká určitá pravidla a nějaká dodržování jako tomu je v jiných náboženstvích a to například dodržování desatera a podobné. Není zde také Bůh jako nějaké nadpřirozené uctívané stvoření. Také bych volila buddhismus z důvodu, že ostatní náboženství se dostaly na vrchol skrze násilí. Například Starý zákon mi přijde velice násilný.

Otázka č. 10

Jaká si myslíte, že je Vaše znalost náboženství?

- Výborná
- Velmi dobrá
- Dobrá
- Dostatečná
- Žádná

12 lidí odpovědělo, že jejich znalost náboženství je dostatečná. Po sedmi lidech odpovědělo, že jejich znalost je dobrá a po dalších sedmi, že není žádná znalost náboženství. Pět lidí odpovědělo, že má velmi dobrou znalost a 2 lidé mají výbornou znalost náboženství.

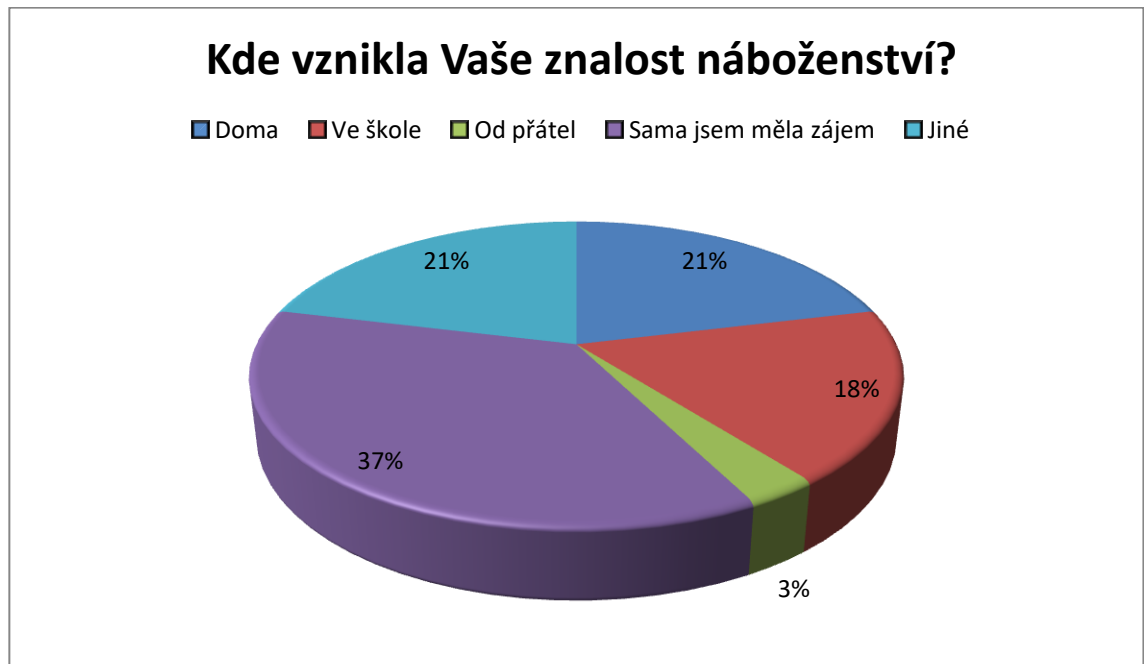

Otázka č. 11

Kde vznikla Vaše znalost náboženství?

- Doma
- Ve škole
- Od přátel
- Sám/sama jsem měla zájem
- Jiné

12 lidí odpovědělo, že měli sami zájem dozvědět se něco o náboženství. Sedm lidí odpověděla, že jejich znalost náboženství pochází z domova. Šest lidí má znalost náboženství ze školy. Jeden člověk se o náboženství dozvěděl od přátel a sedm lidí od jinud než je uvedeno v nabídce.

Otázka č. 12

Jak hodnotíte křesťanství?

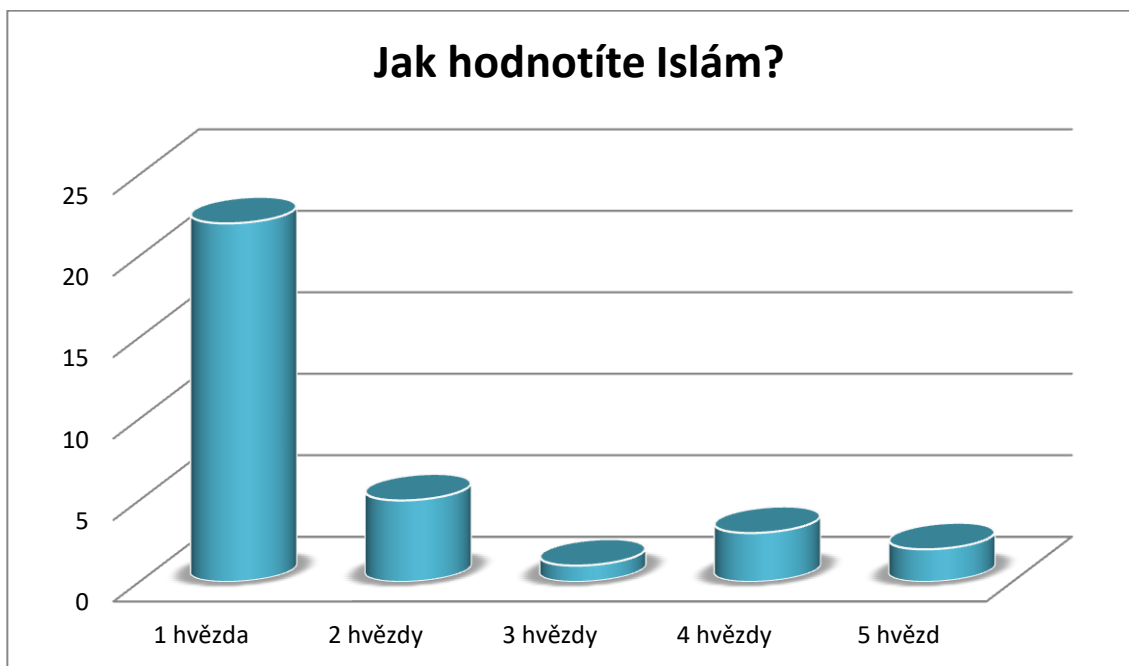
Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

Otázka č. 13

Jak hodnotíte islám?

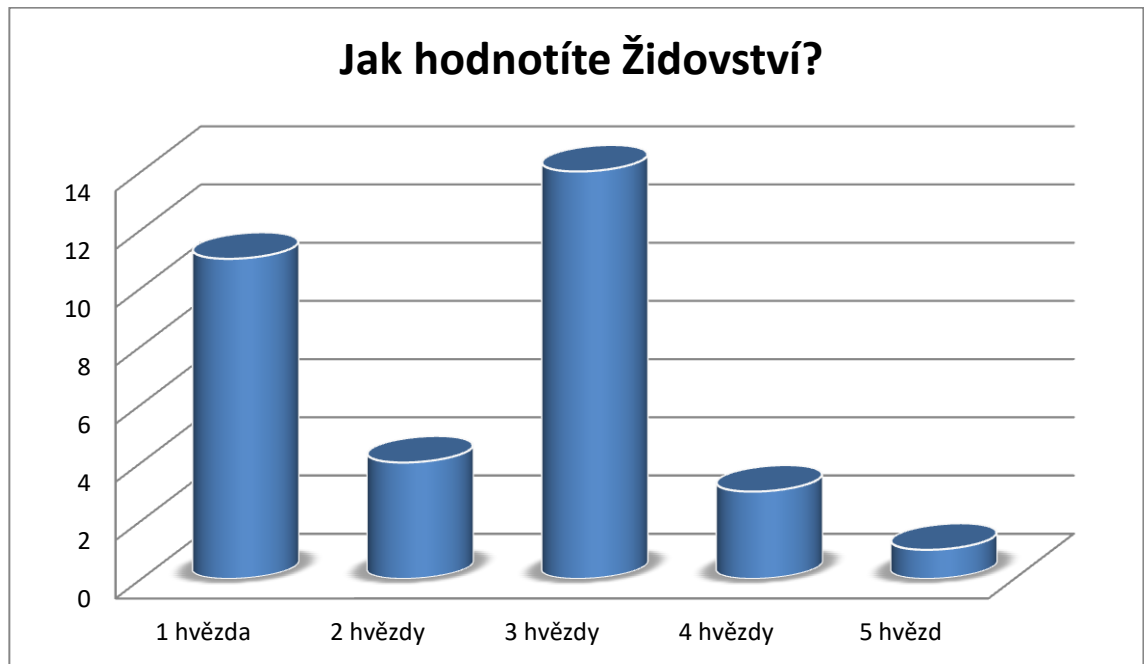
Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

Otázka č. 14

Jak hodnotíte židovství?

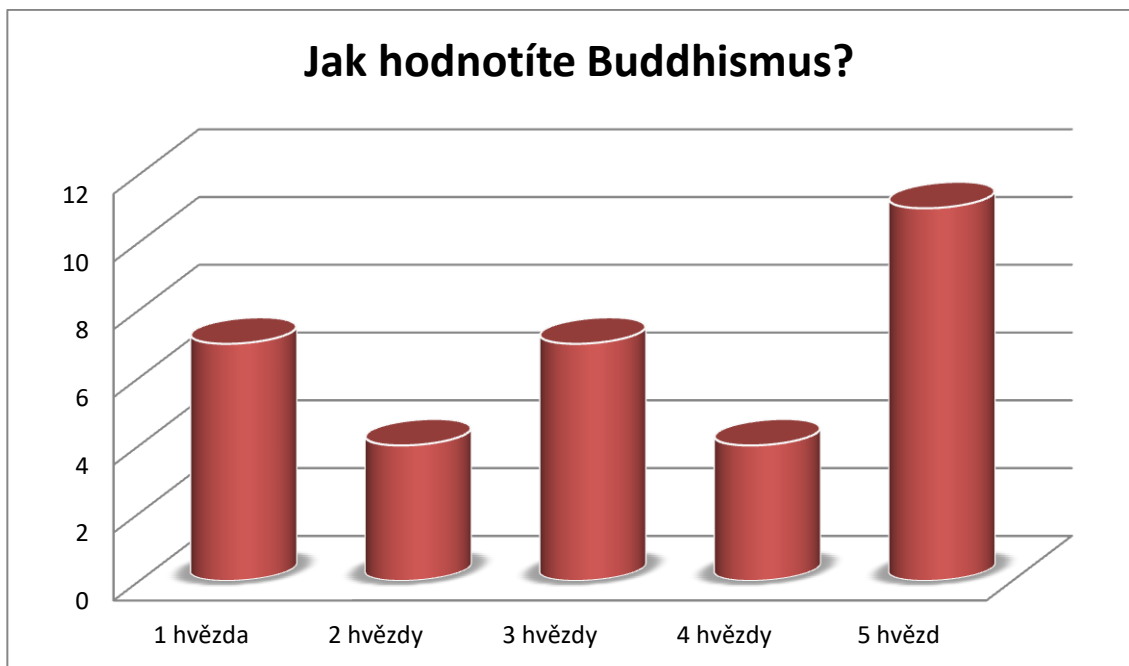
Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

Otázka č. 15

Jak hodnotíte buddhismus?

Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

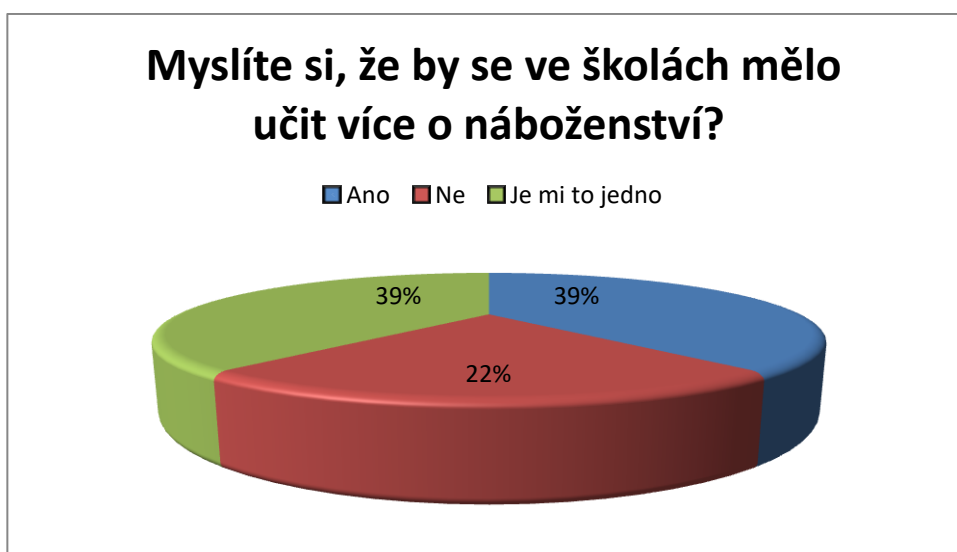

Otázka č. 16

Myslíte si, že by se ve školách mělo učit více o náboženství?

- Ano
- Ne
- Je mi to jedno

15 lidí odpovědělo, že by se ve školách nemělo učit více o náboženství. 11 lidí zase odpovědělo, že by se mělo učit více o náboženství a sedmi lidem to je jedno.

Mojí odpovědí by bylo ano. Nemyslím si, že je špatné vyučovat náboženství. Dítě by aspoň získalo přehled o různých náboženstvích a samo si udělalo obrázek o tom jaké je. Také si myslím, že neznat nic o světových náboženstvích vzhledem k situaci, která se nedávno odehrávala ohledně islámu, mi přijde špatné. Právě neznalost náboženství z nás dělá lidi, které jsme mohli vidět v televizi. Schovávají se za různá náboženství, ale ve skutečnosti mají naprostou neznalost. Dále neznalost náboženství může být i v náš neprospěch. Člověk nám řekne, jak je toto náboženství perfektní, jak nic nemusíme a podobně. Pak ale člověk zjistí, že je vše jinak ale už nemá cesty zpět. Proto si myslím, že znalost náboženství je podstatnou věcí, člověk se pak dokáže sám rozhodnout a nerozhoduje se podle toho, co mu řeknou ostatní.

Otázka č. 17

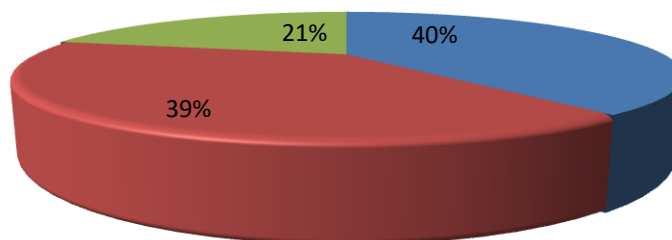
Myslíte si, že by se ve školách měl zavést povinný předmět o náboženství?

- Ano, není to nic špatného a dítě získá přehled
- Ne, protože nechci, aby se moje dítě učilo o něčem, čemu sám/sama nevěřím
- Je mi to jedno

13 lidí odpovědělo, že jsou pro to, aby se ve školách zavedl předmět o náboženství, aby dítě získalo základní přehled. Naopak zase 13 lidí odpovědělo, že nejsou pro to, aby se zavedl ve školách předmět o náboženství a sedmi lidem je to jedno.

Myslíte si, že by se ve školách měl zavést povinný předmět o náboženství?

- Ano, není to nic špatného a dítě získá přehled
- Ne, protože nechci, aby se moje dítě učilo o něčem, čemu sám/sama nevěřím
- Je mi to jedno

Po předchozí otázce je jasné, že moje odpověď je ano. Nejsem tedy pro to, aby se předmět vyučoval celou školní docházku, ale myslím, že v osmé nebo deváté třídě by děti měli mít tento předmět. A to už jen z důvodu získání základního přehledu.

Otázka č. 18

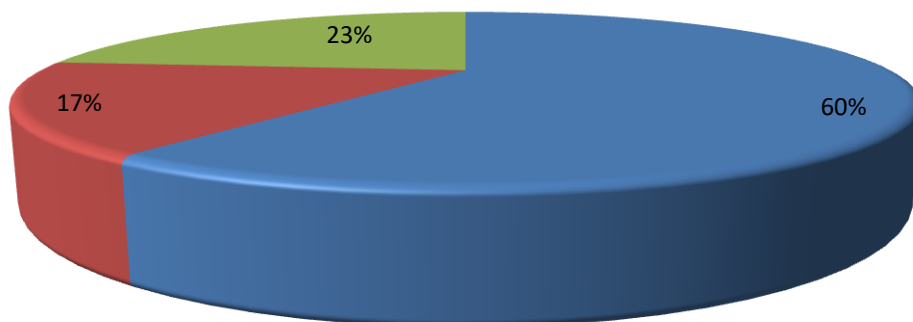
Dovolil/a byste svému dítěti, aby si vybralo náboženství, jaké chce?

- Ano
- Ne
- Nevím

18 lidí odpovědělo, že by nechalo své dítě vybrat si náboženství jaké samo chce. Deset lidí neví, zda by to svému dítěti dovolili a pět lidí by nenechalo své dítě vybrat si jakékoliv náboženství chce.

Dovolil(a) byste svému dítěti, aby si vybralo náboženství jaké chce?

■ Ano ■ Ne ■ Nevím

Každý má právo vybrat si svou víru, ale jako matka dcery, která by mi řekla, že bude vyznávat islám, bych asi měla problém. U jiných náboženství bych asi neměla takový problém, ale pokud by to tedy měl být islám, vím, že bych byla proti. A to už jen z důvodu, že podle mého názoru je žena v islámu naprosto neuznávanou osobou.

Otázka č. 19

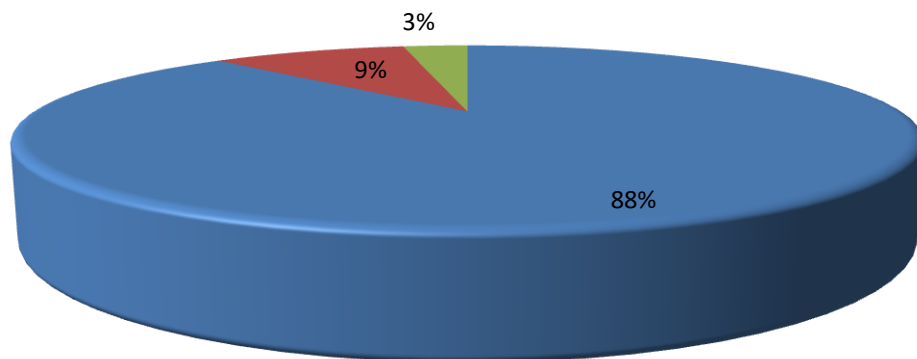
Myslíte si, že má každý právo se rozhodnout sám, jaké náboženství bude vyznávat?

- Ano, každý má právo se rozhodnout sám
- Ne, protože např. moje dítě by mělo vyznávat stejnou víru jako já
- Nevím

29 lidí odpovědělo, že má každý právo se rozhodnout sám jaké náboženství bude vyznávat. Tři lidé tvrdí, že ne, že by jejich dítě mělo vyznávat stejnou víru jako oni sami a jeden člověk neví.

Myslíte si, že má každý právo se rozhodnout sám, jaké náboženství bude vyznávat?

- Ano, každý má právo se rozhodnout sám
- Ne, protože např. moje dítě by mělo vyznávat stejnou víru jako já
- Nevím

Otázka č. 20

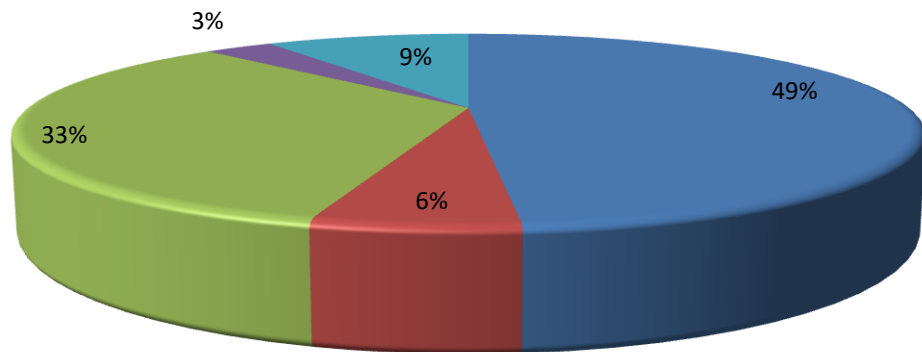
Kdybyste musel/a, k jaké víře byste se dal/a?

- Křesťanství
- Islám
- Buddhismus
- Židovství
- Jiná

16 lidí odpovědělo, že by se přidali ke křesťanství. Jedenáct lidí by vyznávalo buddhismus, dva lidé by si vybrali islám, jeden člověk židovství a 3 lidé odpověděli, že by si vybrali jiné náboženství, než je v nabídce.

Kdybyste musel(a), tak k jaké víře byste se dal(a)?

■ Křesťanství ■ Islám ■ Buddhismus ■ Židovství ■ Jiné

Kdyby nastala ta chvíle a všichni lidé by si museli vybrat nějaké náboženství, tak bych se přidala k buddhismu nebo křesťanství. Ale nejvíce znám asi křesťanství, takže bych se dala k víře, o které vím nejvíce.

Otázka č. 21

Nyní prosím popište, z jakého důvodu byste se přidal/a k víře, kterou jste vybral/a v předchozí otázce.

Respondenti měli své odpovědi vypsát:

- Křesťanství mi přijde nejpříjemnější, nejsou tam skoro žádná pevná pravidla jako např. v Islámu
- Buddhismus je tolerantní a dává člověku možnost volby, křesťanství je občas pokrytecké v dodržování příkázání.
- V otázce života a smrti jedině
- Pominu-li násilně šířený islám, tak křesťanství je nejvíce rozšířeno v zemích, kde bych teoreticky mohla žít. Navíc o křesťanství vím asi ze všech

náboženství nejvíc. Nebudu se dávat na náboženství, o kterém nevím téměř nic.

- Je to nejshovívavější náboženství
- V ČR je nejběžnější

- V případě nutnosti
- Zajímavost
- Nevím
- Je to nejzažitéjší náboženství v Evropě a jeho hodnoty jsou pro mě akceptovatelné. Jako druhé by byl Buddhismus.
- Donucení
- NAŠE KULTURA VYCHÁZÍ Z TRADIC KŘESŤANSTVÍ
- Nevím, znám jen z filmu a literatury
- Pokud by mě někdo nutil, nutil by mě do konkrétního náboženství, nedal by mi na výběr.
- Jelikož se dle mého názoru jedná o nejmírumilovnější náboženství.
- Je velmi těžké se přidat k nějaké víře, neboť každé náboženství bylo založeno člověkem a vzhledem k tomu, že není dokonalého člověka, není ani dokonalého náboženství a všechna mají své chyby. Z nabídnutých náboženství bych se nejspíše přidal ke křesťanství, protože mi je nejbližší, naše společnost je založena na křesťanských základech. Ale i v něm nacházím řadu věcí, s kterými se nemohu ztotožnit a naopak v jiných mi vyhovují více.
- I chose Christianity because am a christian,my parent also are christian and I strongly believe that I know what is right and what is wrong cause my parent thought me all I needed to know, not just to be a Christian but also to be a good person.
- Naděje
- Protože jsem křesťan, tak křesťanství
- Pokud není fanatické je křesťanství určitě nejlepší
- Jedná se o víru mi nejbližší a také ji ze všech vybraných znám nejlépe.
- Jedno z mnoha, které dává smysl
- Protože jsou náboženství k smíchu
- Kvůli Buddhovi
- Díky prarodičům
- Ze všech poznatků o různých vírách a výše jmenovaných náboženství mi přijde nejlepší.
- Protože věřím v tom různosti o všem. od společnosti k obecné životu
- Zaujal mne
- Sice v historii moc slídili a dělali i hrozné věci. Ale nyní je správný papež, který to snad dá do pořádku
- Radši budu křesťan než žid. Věřím tomu víc
- Nikdo mě k ničemu nemůže nutit, jsem ateista a žiju v demokracii. Nejhorší jsou náboženství, která si myslí, že nevěřící v podstatě nemají právo vůbec na život. Zvláště některá náboženství by se vůbec neměla do Evropy pouštět,

jsou neslučitelná s Ústavou. Náboženství dokáže vést až k terorismu a násilí na nevinných lidech.

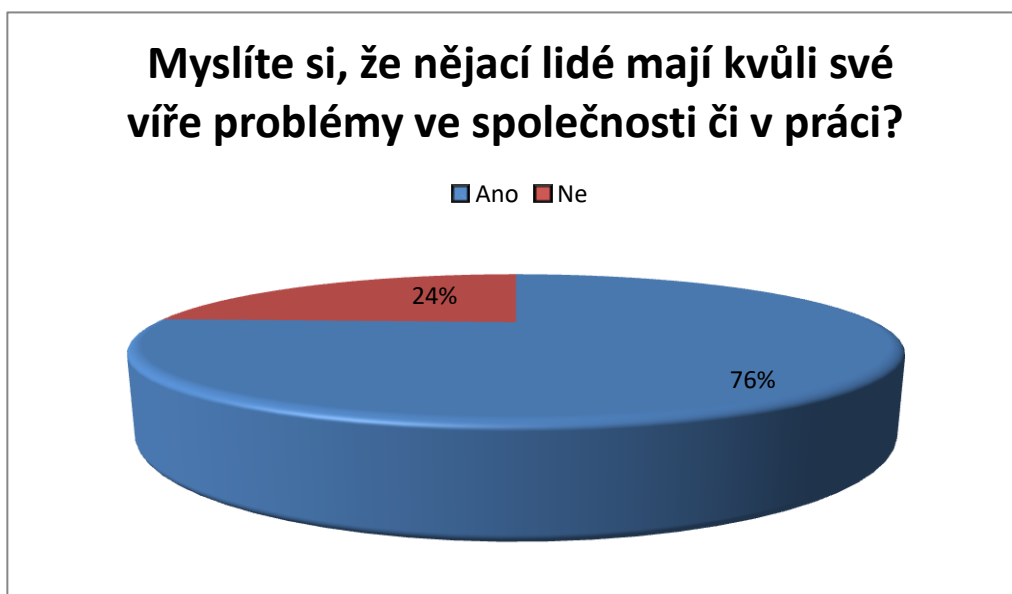
- Nejlepší

Otázka č. 22

Myslíte si, že někteří lidé mají kvůli svému náboženství problémy v práci nebo ve společnosti?

- Ano
- Ne

25 lidí odpovědělo, že si myslí, že lidé mají kvůli své víře problémy ve společnosti či v práci a osm lidí si myslí, že nemají žádné problémy.

Podle mého názoru má mnoho lidí problémy kvůli své víře. Například muslimové mohou mít pracovní problémy, anebo také problémy ty, že práci vůbec nedostanou.

Otázka č. 23

Prosím zdůvodněte Vaši odpověď v předchozí otázce.

Respondenti měli svou odpověď napsat:

- Například muslimové mohou mít problémy v práci a ve společnosti z důvodu odsuzování.
- Islám je v Evropě nyní nežádoucí, ale muslimové si tuto situaci svou netolerancí zavinili sami. Islám je víra zákazů a omezování lidských práv.
- Většina společnosti v ČR jsou ateisté a dost často neuznávají náboženství jiných
- Pokud svou vírou nikoho neohrožuje a neovlivňuje to jeho přístup k pracovním činnostem, tak by mělo být každému jedno, jakého je vyznání.

- ---
- Jsou odsuzováni, je na ně zle pohlíženo
- Většina lidí netuší, zda je někdo věřící či ne.
- Lidé jsou prasátka
- Protože ti co věří, tak jsou nepochopeni
- Záleží na situaci. Např. momentální "krize" s Islámem
- Proč, nikdo o tom nemusí vědět
- **POKUD JSOU TO MUSLIMOVÉ TAK MAJÍ. ČEMUŽ SE NEDIVÍM. ISLÁM DO EVROPY NEPATŘÍ !!!!**
- Máme demokracii
- Při hledání práce musí skrývat viditelné znaky víry. Určitě bude mít menší šanci muž v qamis (neznám český název), nebo s pejzy. Volno je v sobotu a v neděli, muslimové by potřebovali pátek. V naší společnosti není prostor na pravidelné modlitby. Zeman
- Např. muslimské ženy, kterým bývá mnohdy zakazováno zahalovat si obličej, nebo chodit zahalené na veřejná místa - např. ve Francii na určité pláže, nebo ve škole, na univerzitách na více místech Evropy - celkově negativní vnímání Islámu ve společnosti.
- Vzhledem k aktuální situaci ve světě a u nás, kdy je mnoho lidí ovládáno strachem, ať už opodstatněným, či ne, tak jakákoliv zvláštnost či odlišnost (a v naší velmi ateistické zemi obzvlášť) budí nevoli, strach, odmítání, nesouhlas i odpor.
- A lot of people have problem getting a job just because of there religion e.g Muslims.because 90% of terrorist are muslims and the atrocities they commit all around the globe affects the innocent muslims living all over the world.

- Dnešní mentalita lidstva
 - Nikdy jsem neviděla na vlastní oči, že by v práci někdo někoho odsuzoval za jeho víru
 - Každý fanatismus je problémovým a je jedno jestli jde o víru nebo něco jiného
 - Jsme společnost, kde se na druhého obvykle dívá skrze prsty a nálepkujeme si ostatní dle libosti. Jedná se tedy o to, zda je daná víra přijímaná kolektivem v práci a není v konfrontaci s vírou lidí ostatních.
 - Dávají to moc najevo, přesvědčují ostatní o své pravdě, obtěžují svým přesvědčením okolí.
 - Protože melou kraviny
 - Lidé jsou nechápaví
 - Židé
 - Jako zaměstnavatel, bych například nemohl tolerovat, aby mi zaměstnanec zastavil práci a šel se modlit, nebo aby pacienta na operačním sále operovala doktorka v nikábu nebo hidžábu.
 - Do práce náboženství nepatří. Svoboda a demokracie jednoho člověka
 - Protože jsou debilové.
-
- Zkušenost
 - Neznám nyní nikoho kdo by byl šikanován kvůli víře
 - Ne všichni, ale spousta z nich musí chodit zahalena nebo někteří nemohou pracovat ve všech firmách jako v erotických a podobně.
 - Náboženství omezuje lidi. Kvůli víře mají např. ženy omezený kontakt s muži - žena se muže nesmí ani dotknout, ani mu podat ruku. Do bazénu nenosí ženy plavky, ale oblečení - není vůbec hygienické atd. S náboženstvím je také spojená agrese a násilí.
 - V práci

7.2 SPLNĚNÍ HYPOTÉZ

Hypotézy pro internetový dotazník:

Hypotéza č. 1 – Více než 30% respondentů budou věřící.

V hypotéze číslo jedna jsem byla přesvědčena o tom, že alespoň 30% respondentů budou věřící. Hypotéza se mi úplně nepotvrdila ale ani nevyvrátila. Na můj dotazník ze všech respondentů odpovědělo přesně 30% věřících.

Hypotéza č. 2 – Nejhůře hodnocené náboženství je Islám.

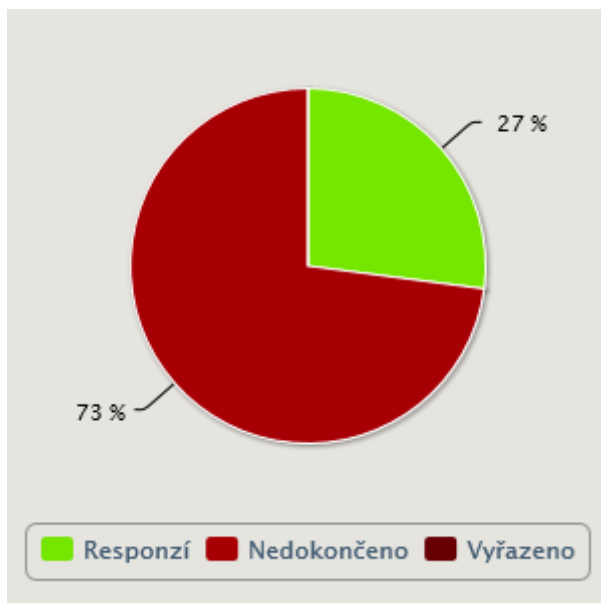
Hypotéza číslo dvě se mi potvrdila. Islám byl opravdu nejhůře hodnoceným náboženstvím. Domnívám se, že je to tak vzhledem k nedávným událostem. Kdyby se něco podobného odehrávalo např. v judaismu, myslím, že nejhůře hodnoceným náboženstvím by byl právě judaismus. Otázkou je, zda by se tato hypotéza potvrdila i za rok nebo po nějaké jiné události co by se stala v jiném náboženství. Zjistit tím vlastně zda jsou lidé ovlivněni médii a poslední událostí v islámu nebo zda opravdu i bez vlivu médií a událostí, které se staly je pro ně islám nejhůře hodnoceným náboženstvím.

Hypotéza č. 3 – Kdyby se lidé museli připojit k nějakému náboženství, ze 60% to bude křesťanství.

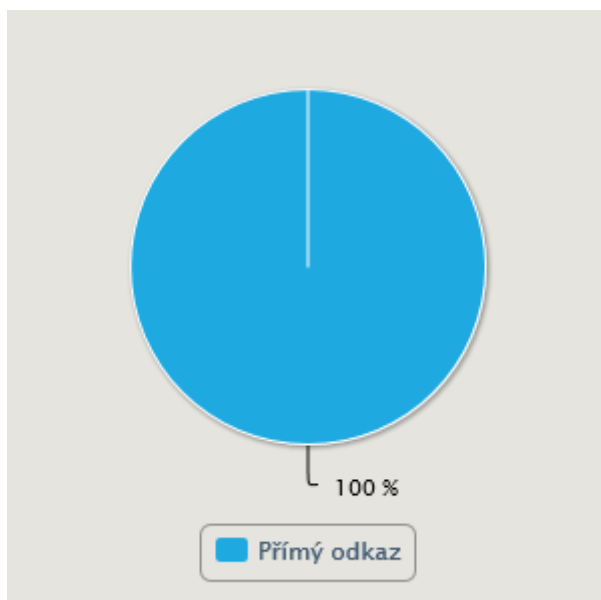
Poslední hypotéza se mi nepotvrdila. Myslela jsem si, že křesťanství pro respondenty bude nejlepším náboženstvím. Není tomu tak. Většina respondentů by se ke křesťanství přidala (49%). Druhým náboženstvím byl buddhismus (33%).

8 STATISTIKY DOTAZNÍKU

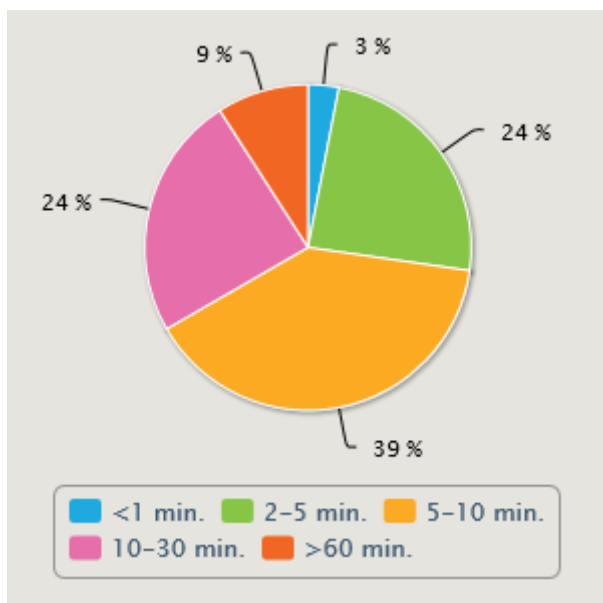
Celkový počet návštěv mého dotazníku na internetu.

Další obrázek ukazuje zdroj návštěv dotazníku.

Poslední obrázek ukazuje čas vyplňování dotazníku.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo poskytnout čtenáři ucelený přehled o světových náboženstvích a o jejich výchově. Popsala jsem co to je náboženství, poskytla základní myšlenky každého náboženství a jejich charakteristiku a celkový popis a také výchovu v náboženství.

Dalším dílem bakalářské práce byl dotazník. Dotazník měl 23 otázek. Otázky byly obecné a sestavené tak, aby mi daly odpovědi na mé hypotézy. V dotazníku mě také zajímal názor respondentů na náboženství a náboženskou výchovu ve školách.

V dotazníku jsem se dozvěděla hodně různých odpovědí na určité otázky. V některých bych se s respondenty ztotožnila v jiných zase nikoli.

Vypracování bakalářské práce na toto téma mě posunulo zase o kousek dál ve znalostech světových náboženství. Do této chvíle jsem se spíše zajímala o náboženství křesťanství a islám. O zbylých jsem slyšela, ale nějak moc se o ně nezajímala. Nyní mám takový ucelenější přehled o všech světových náboženství a doufám, že čtenář bude mít stejný názor jako já.

Nejsem věřící a i přesto se věnuji tomuto tématu. Přijde mi, že člověk by měl mít nějaký základní přehled o náboženství a to ať už věřící je či nikoliv.

Jednou až budu mít vlastní děti, bych byla určitě pro to, aby se na školách alespoň v jednom vyšším ročníku vyučoval předmět náboženská výchova. Mohla bych svým dětem vyprávět vše doma, ale myslím, že by měly pocit, že je nutím a podobně. Proto mi to přijde lepší ve škole. Dítě si samo rozhodne, zda má zájem o náboženství, o nějaké základní znalosti či nikoli. Pokud dítě zájem má, samo přijde a bude o tom mluvit.

Stejně tak by to mělo být podle mého názoru i v náboženských rodinách. Většina dětí z náboženských rodin je vedena už od dětství k tomu, že musejí následovat víru svých rodičů. Samozřejmě nějaké vedení od rodičů být musí, ale pokud je k tomu budou nutit, dítě bude mít už od malinka pocit nucení a časem se to dětem může až znechutit a budou mít k víře odpor.

Podle mého názoru by se dítěti měl dát prostor pro výběr, získat znalost o určitém náboženství, ve kterém by mělo žít a hlavně by mělo mít dostatečný věk k tomuto rozhodnutí. Z některých náboženství je velký problém odejít, a proto je věk a znalost tohoto náboženství hlavním základem pro rozhodnutí.

Také si myslím, že vzhledem k posledním událostem ohledně islámu, je znalost náboženství důležitá. A to nejen pro jedince, ale pro celou společnost. V době, kdy tato situace nastala, jsem si koupila knihu Právo Šaría pro nemuslimy od Billa Warnera. V této knize je krásně popsáno právě toto právo šaría a jaký by měl vliv islám na ostatní země, například události, které právo šaría způsobilo v Americe, v Evropě, je zde také krásně popsáno proč je důležité znát právo šaría, jsou tam uvedena různá řešení některých situací, je tam také popsán politický islám.

Dalším, co mě v této knize velice zaujalo jako ženu, bylo právě to, jak se muslimové chovají k ženám a jak jsou ženy v islámu brány. Ženy v islámu nejsou rovnocennými partnery mužů, je tam také popsáno, jak by se měl muž k ženě chovat podle tohoto práva a Koránu, je tam vlastně uvedeno celkové postavení žen v islámu.

Dále je tam popsáno, že se dospělí člověk nemůže a nemá právo zřít islámu a pokud se tak stane, zaslouží i smrt. Jsou tam také popsány požadavky islámu. Podle mého názoru to nemůžeme nazývat požadavky, protože by to bylo nastoleno násilně.

A právě tedy vzhledem k situaci, která se v nedávné době odehrála ohledně muslimů, mi přijde, že člověk a také společnost by měli mít znalosti náboženství. Tedy bude znát, co každé náboženství obnáší a pak se rozhodnout o dalším postupu. Protože právě v případě islámu by neznalost práva šaría mohla znamenat velkou změnu pro společnost a pro celý systém naší země.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DURKHEIM, Émile. *Elementární formy náboženského života*. Praha : Oikoymenh, 2002. ISBN 80-70-17-721-7. S. 55.

HEINE, SUSANNE a PETER PAWLOWSKY. *Moderní průvodce křesťanstvím*. Praha: Vyšehrad, spol., 2012. ISBN 978-80-7429-249-1.

HELLER, Jan; MRÁZEK, Milan. *Nástin religionistiky*. Praha : Kalich, 2004. ISBN 80-70-17-721-7. S. 18.

JEŽOVÁ, Michaela a Helena BURGROVÁ, *Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*, Brno, Barrister & Principal, 2011, 232 s., ISBN 978-80-87474-45-7.

KHANTIPÁLO, PCHRA. *Úvod do buddhismu*. Bratislava: C A D PRESS, 1995. ISBN 80-85349-46-9.

LESNÝ, VINCENC. *Buddhismus*. 2. Olomouc: Votobia, 1996. ISBN 80-7198-062-5.

MUSLIMSKÁ OBEC V PRAZE, *Co jest islám*. 6. Praha: Muslimská obec v Praze, 2016. ISBN 978-80-905731-9-2.

STEMBERGER, GUNTER. *Klasické židovství*. Praha: Vyšehrad, 2011. ISBN 978-80-7429-185-2.

SYED, ALI. *Islám a muslimové*. Praha: Ústředí muslimských obcí, 2011. ISBN 978-80-904373-9-5.

ŠTAMPACH, Ivan Odilo. *Náboženství v dialogu*. Praha : Portál, 1998. ISBN 80-71-78-168-1. S. 28.

WARNER, BILL. *Život Mohameda*. Brno: CSPI International, 2015. ISBN 978-80-88089-06-3.

WINTER, DAVID. ABC Křesťanství. Praha: Česká biblická společnost, 2010. ISBN 978-80-87287-05-7.

Seznam použitých internetových zdrojů

ADHERENTS. In: ADHERENTS [online]. Adherents.com: Adherents.com, 2007 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: http://www.adherents.com/Religions_By_Adherents.html

Katolické církevní školy a školská zařízení. In: *Arcibiskupství pražské* [online]. Praha: Arcibiskupství pražské, 2015 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.apha.cz/historie-naseho-cirkevniho-skolstvi>

KINDLMANNOVÁ, Jana. Náboženská výchova ve Velké Británii. In: *RVP* [online]. Praha: RVP.cz, 2007 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/k/g/1562/NABOZENSKA-VYCHOVA-VE-VELKE-BRITANII.html/>

Korán. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kor%C3%A1n>

Náboženská výchova dětí. In: *VIRA.CZ* [online]. Vira.cz: Vira, 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/Nabozenska-vychova-deti.html>

Náboženství. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1bo%C5%BEenstv%C3%AD>

Výchova ve velkých světových náboženstvích. In: *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, a.s, 2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://machalek.bigblogger.lidovky.cz/c/39358/Vychova-ve-velkych-svetovych-nabozenstvich.html>

SEZNAM GRAFŮ

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví.....	52
Graf 2: Věk.....	52
Graf 3: Rozdělení respondentů na věřící, ateisty a spirituální jedince	53
Graf 4: Náboženství	54
Graf 5: Zjištění, kdo respondenty k víře přivedl.....	55
Graf 6: Názor respondentů na věřící.....	56
Graf 7: Čím je podle respondentů náboženství užitečné pro jedince.....	57
Graf 8: Jaké náboženství je pro respondenty nejpřijatelnější	60
Graf 9: Znalost náboženství	61
Graf 10: Vznik znalosti náboženství.....	62
Graf 11: Hodnocení křesťanství.....	63
Graf 12: Hodnocení islámu.....	63
Graf 13: Hodnocení židovství.....	64
Graf 14: Hodnocení buddhismu.....	65
Graf 15: Učení náboženství ve školách	65
Graf 16: Zavedení náboženství ve školách	67
Graf 17: Dovolení vybrat si náboženství	68
Graf 18: Právo rozhodnout se sám.....	69

Graf 19: Jaká víra by byla Vaše	70
Graf 20: Problémy v práci	72
Graf 21: Celkový počet návštěv dotazníku	76
Graf 22: Zdroj návštěv dotazníku	76
Graf 23: Čas vyplnění dotazníku	77

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník	I
Příloha B – Grafy	II

Příloha A – Internetový dotazník

1. Jste

- Muž
- Žena

2. Jaký je Váš věk

- 20-30 let
- 31-40 let
- 41-50 let
- 51-60 let
- Více jak 60 let

3. Jste

- Věřící
- Ateista
- Spirituální jedinec

4. Jaké je Vaše náboženství?

- Křesťanství
- Islám
- Buddhismus
- Židovství
- Jiné
- Žádné

5. Kdo Vás k víře přivedl?

- Rodiče
- Prarodiče
- Kamarádi
- Přítel/manžel
- Vlastní zájem
- Nikdo

6. Jaký je Váš názor na věřící?

- Nemám s nimi problém a akceptuji je
- Nechápu je a neakceptuji je
- Nerozumím tomu, že je člověk schopen věřit v něco, co není vědecky podloženo

7. Jak a čím je podle Vás náboženství užitečné pro jedince?

- Dává jedinci smysl života, náplň a cíl
- Jedinec se naučí hodnoty dobra a zla
- Dává jedinci naději
- Motivuje člověka být lepším
- Není užitečné ničím
- Jiné

8. Jak a čím je podle Vás náboženství užitečné pro společnost?

- Otázka měla otevřenou odpověď

9. Které náboženství je pro Vás nejpřijatelnější?

- Křesťanství
- Islám
- Buddhismus
- Židovství
- Jiné
- Žádné

10. Jaká si myslíte, že je Vaše znalost náboženství?

- Výborná
- Velmi dobrá
- Dobrá
- Dostatečná
- Žádná

11. Kde vznikla Vaše znalost náboženství?

- Doma
- Ve škole
- Od přátel
- Sám/sama jsem měla zájem
- Jiné

12. Jak hodnotíte křesťanství?

- Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

13. Jak hodnotíte islám?

- Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

14. Jak hodnotíte židovství

- Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

15. Jak hodnotíte buddhismus?

- Odpověď byla formou hvězd od jedné do pěti. Jedna hvězda znamenala nejhorší hodnocení a pět hvězd nejlepší.

16. Myslíte si, že by se ve školách mělo více učit o náboženství?

- Ano
- Ne
- Je mi to jedno

17. Myslíte si, že by se ve školách měl zavést povinný předmět o náboženství

- Ano, není to nic špatného a dítě získá přehled
- Ne, protože nechci, aby se moje dítě učilo o něčem, čemu sám/sama nevěřím
- Je mi to jedno

18. Dovolil/a byste svému dítěti, aby si vybralo náboženství jaké chce?

- Ano
- Ne
- Nevím

19. Myslíte si, že má každý právo se rozhodnout sám, jaké náboženství bude vyznávat?

- Ano, každý má právo se rozhodnout sám
- Ne, protože např. moje dítě by mělo vyznávat stejnou víru jako já
- Nevím

20. Kdybyste musel/a, k jaké víře byste se dal/a?

- Křesťanství
- Islám
- Buddhismus
- Židovství
- Jiné

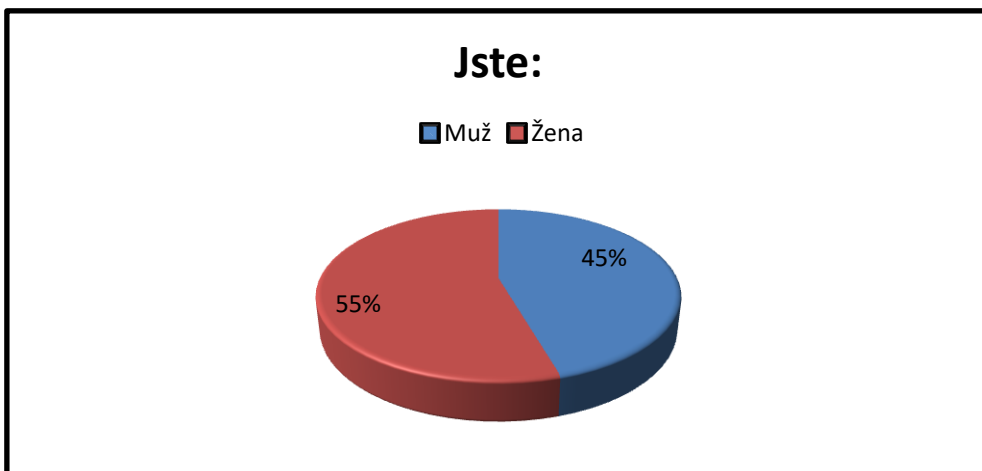
21. Nyní prosím popište, z jakého důvodu byste se přidal/a k víře, kterou jste vybral/a v předchozí otázce.

22. Myslíte si, že někteří lidé mají kvůli svému náboženství problémy v práci nebo ve společnosti?

- Ano
- Ne

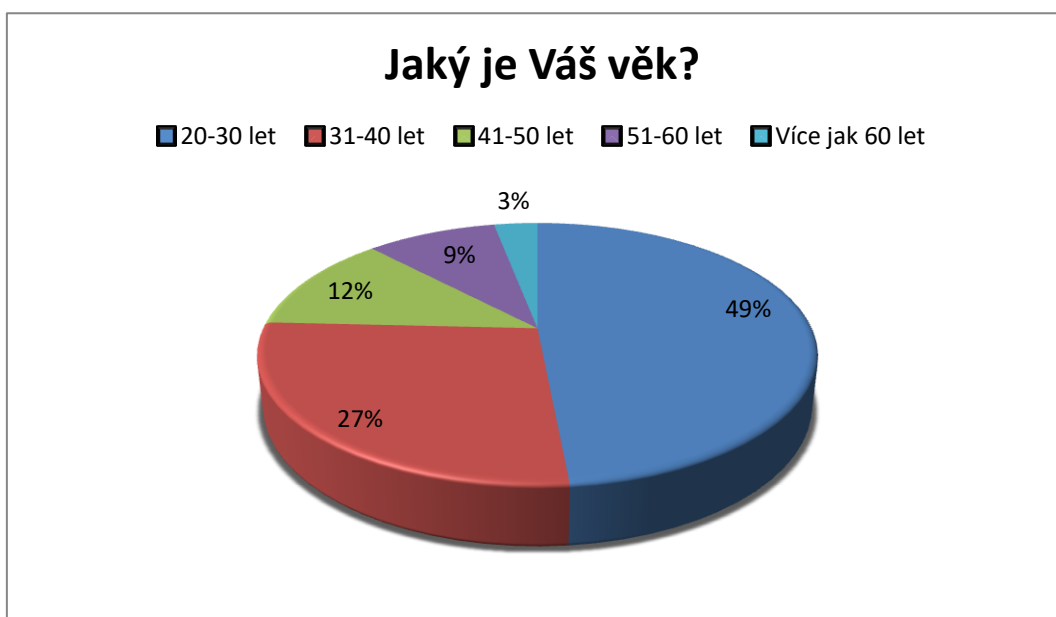
23. Prosím zdůvodněte Vaši odpověď v předchozí otázce

Graf 1: Pohlavístr. 52

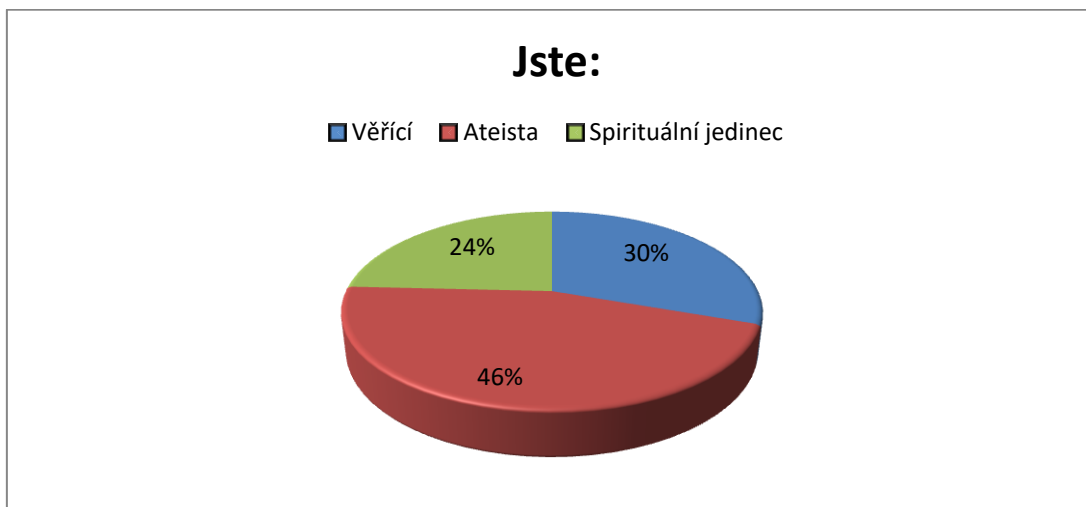

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 2: Věk.....str. 52

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

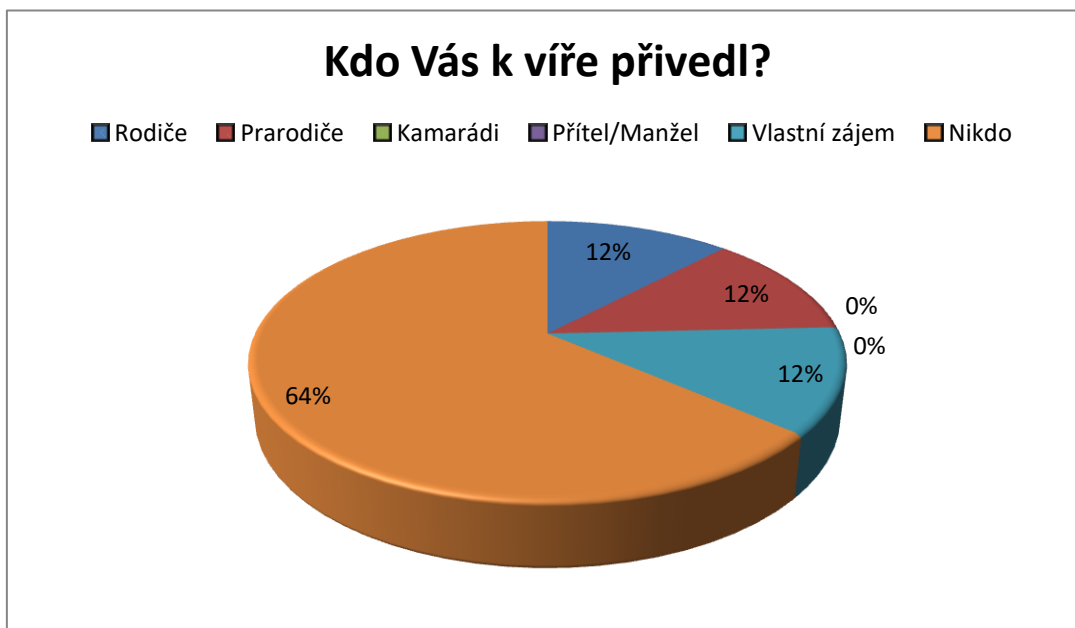

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

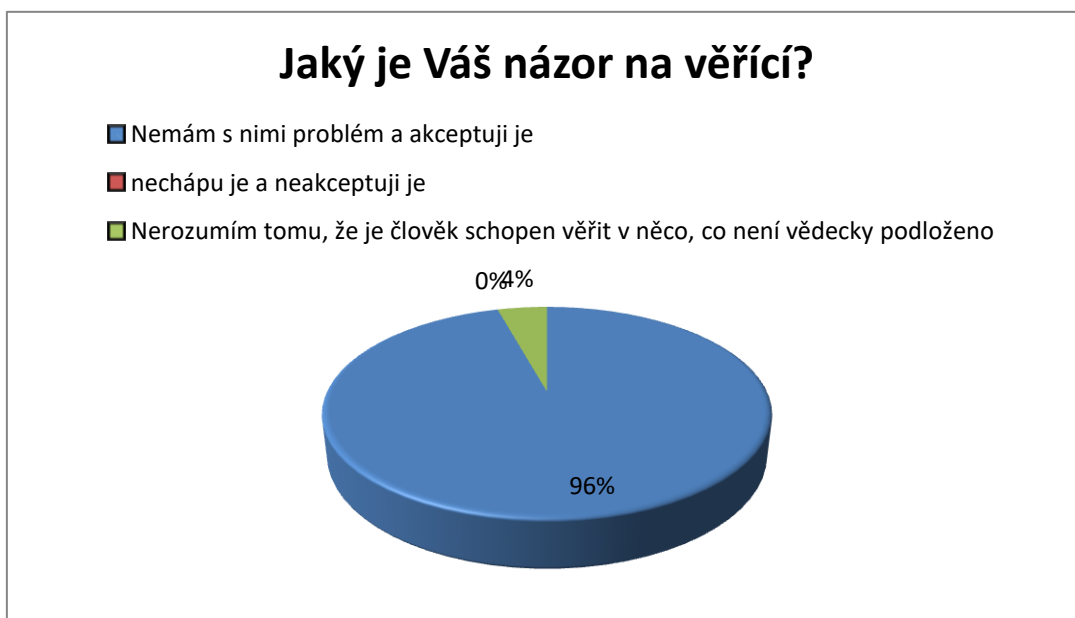
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 5: Zjištění kdo respondenty k víře přivedl.....str. 55

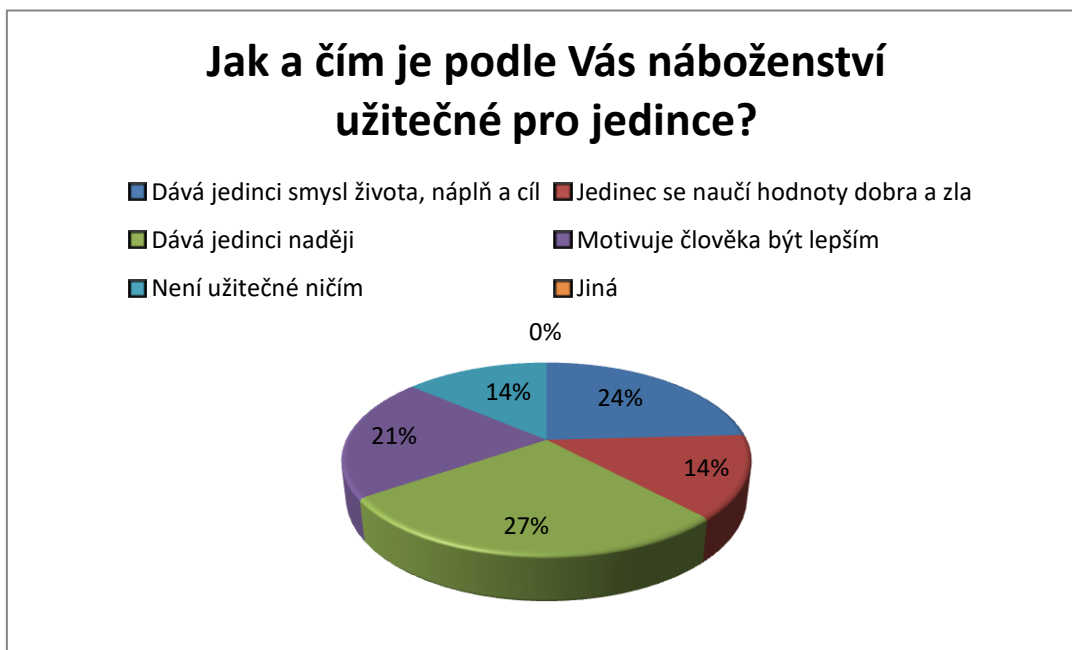
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 6: Názor respondentů na věřící.....str. 56

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 7: Čím je podle respondentů náboženství užitečné pro jedince.....str. 57

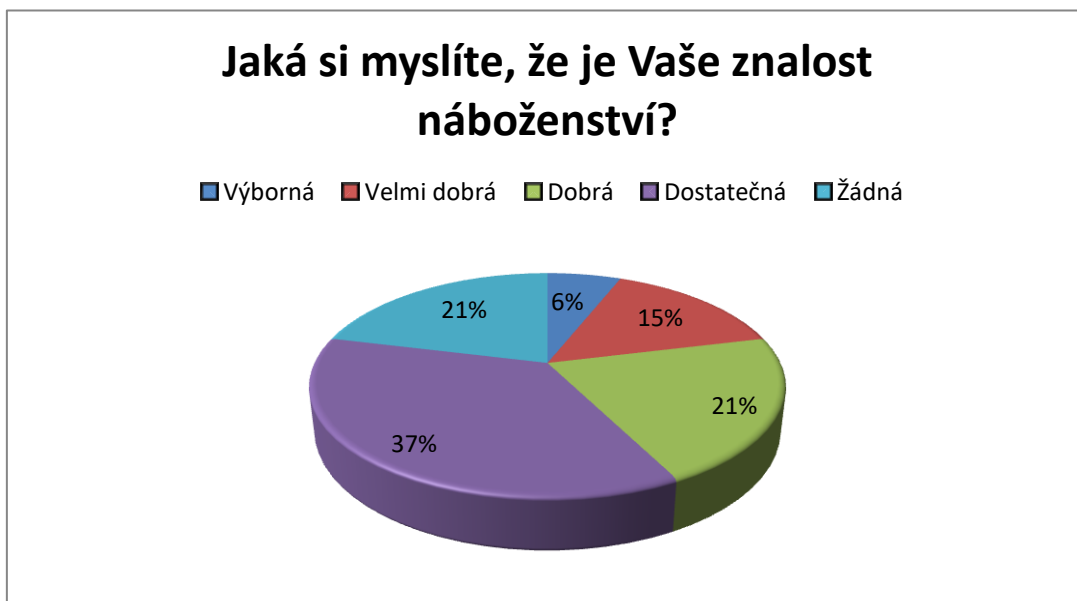

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

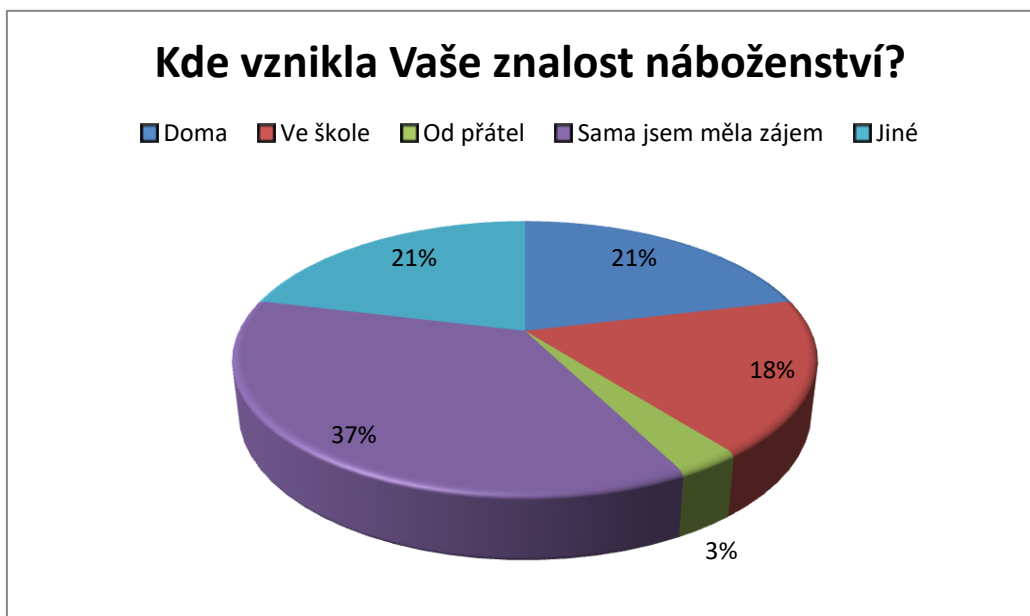
Graf 8: Jaké náboženství je pro respondenty nejpřijatelnější.....str. 60

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

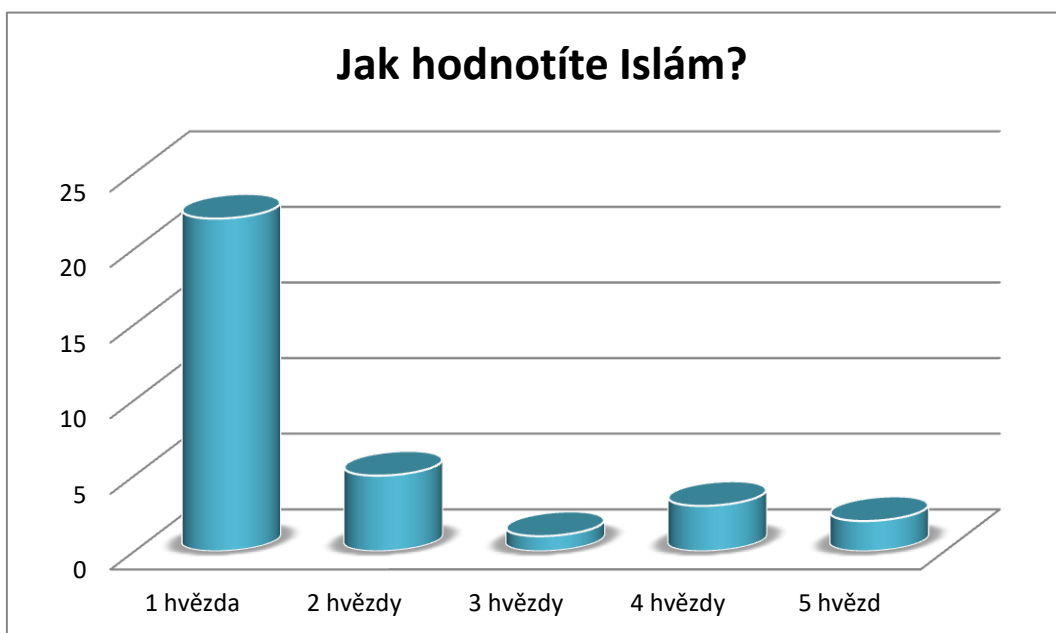
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

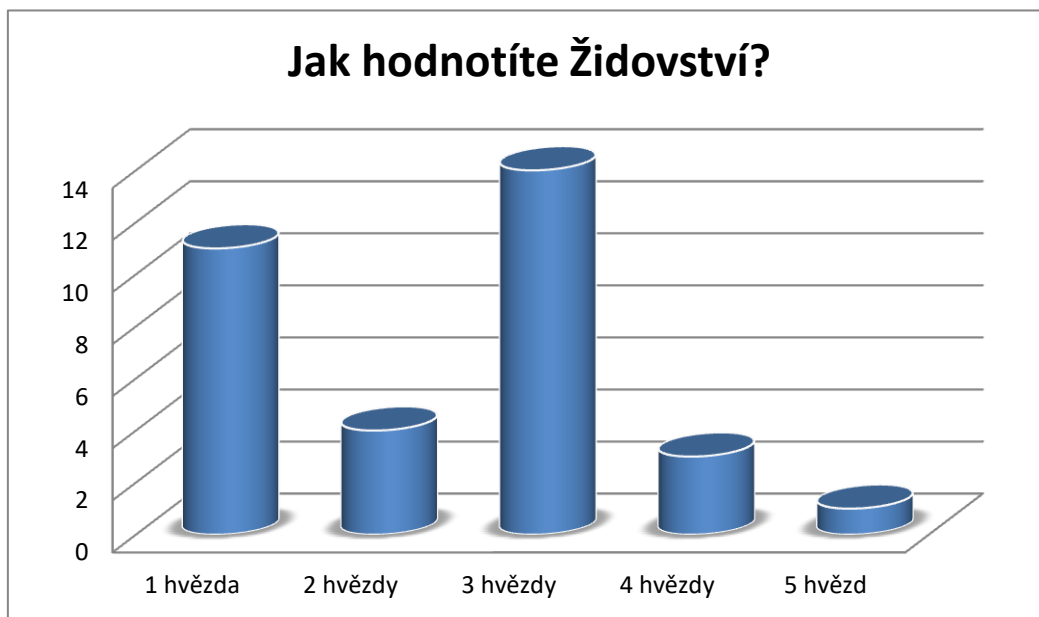
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

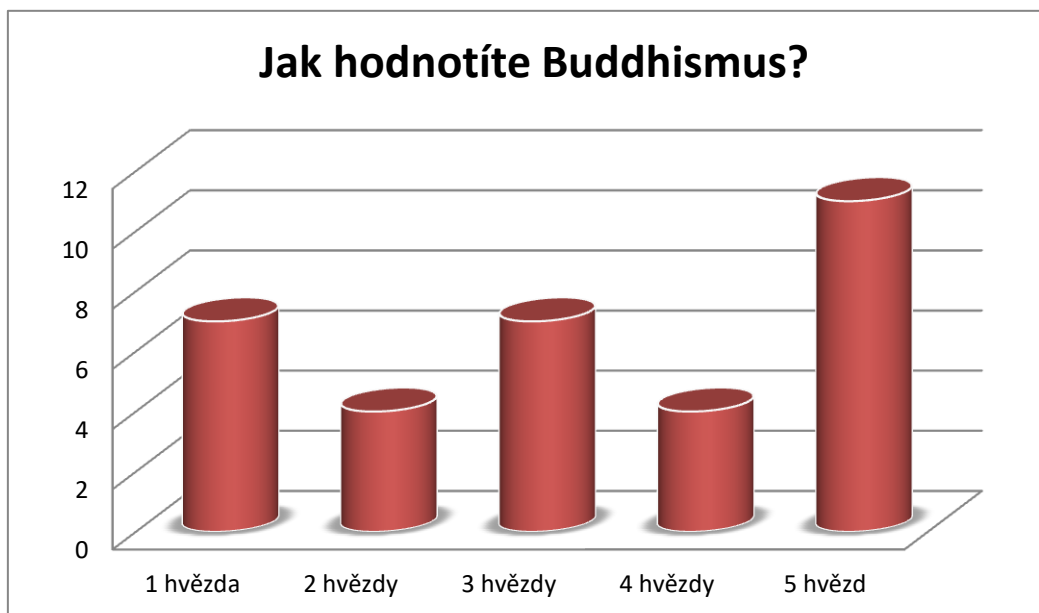
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

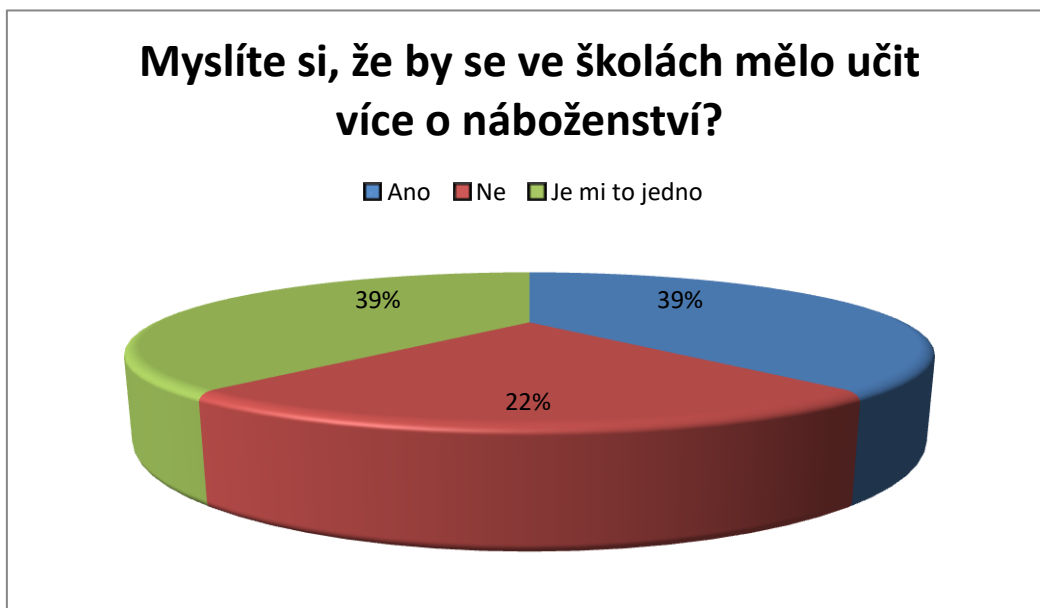
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

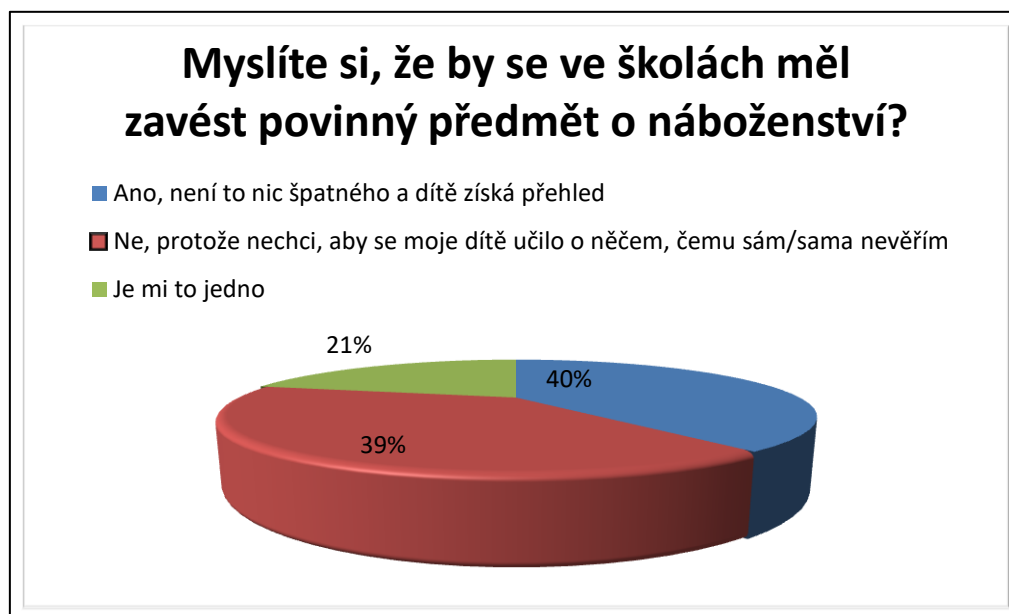
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

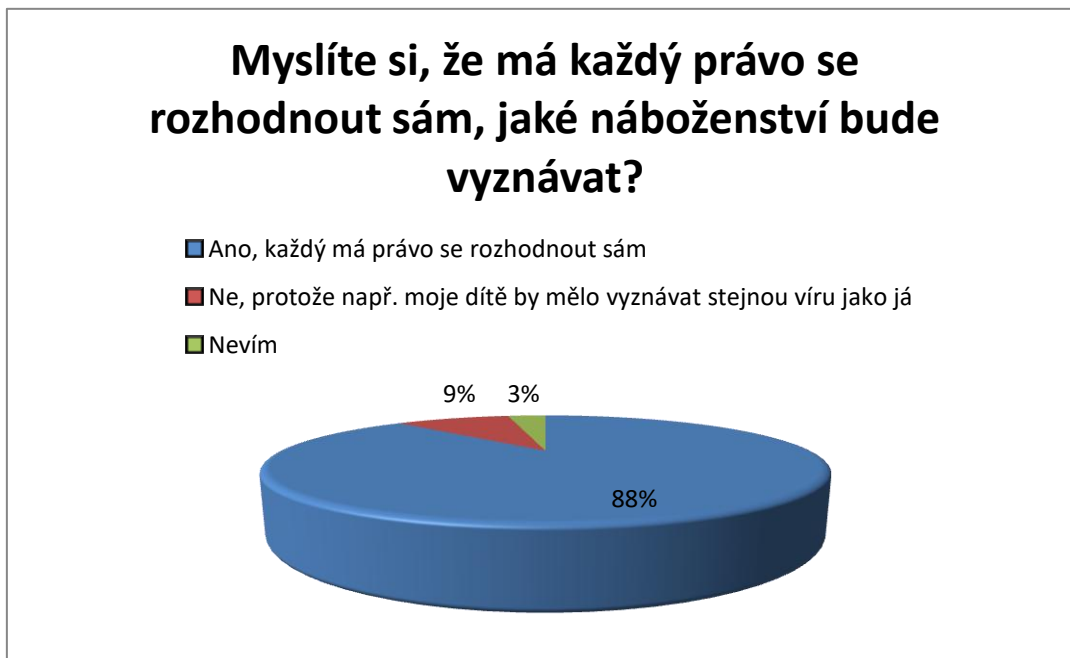
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

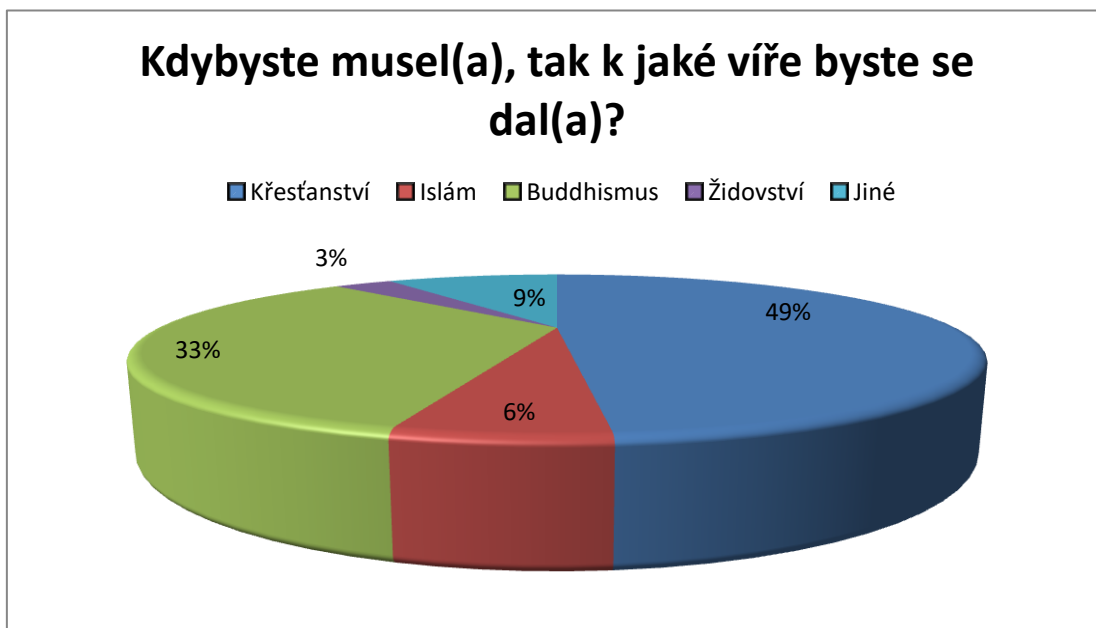
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

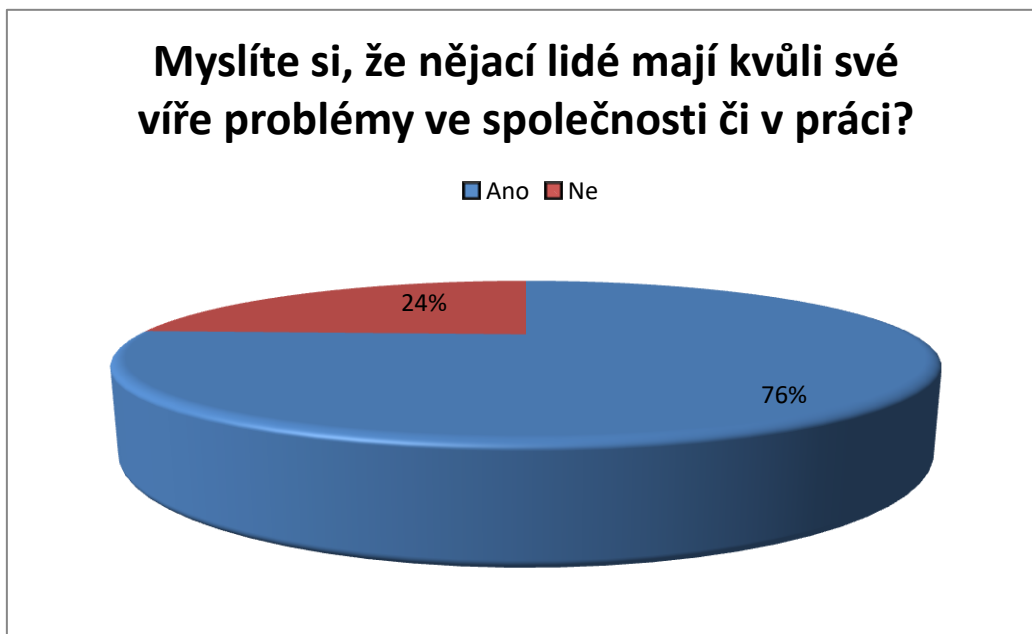
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

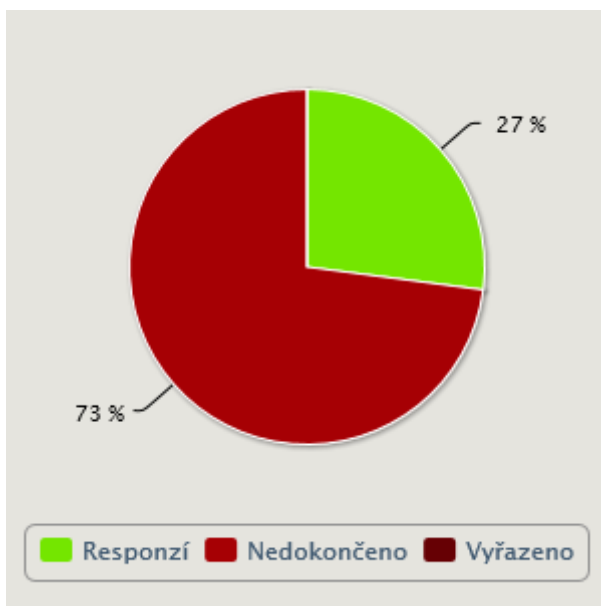

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

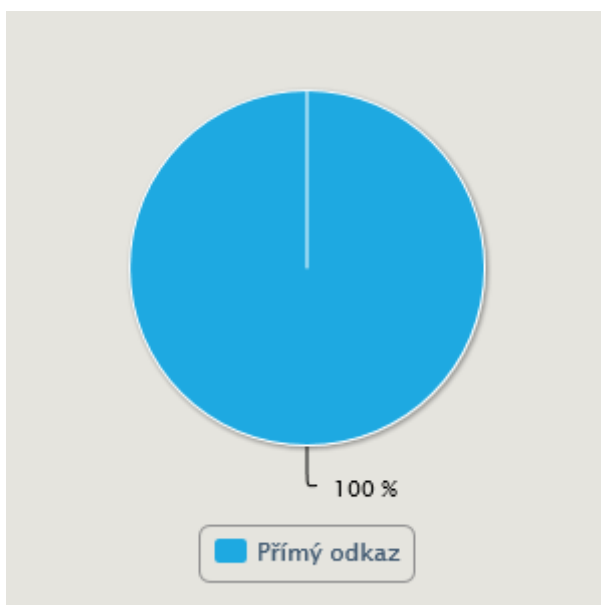
Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 21: Celkový počet návštěv dotazníku.....str. 76

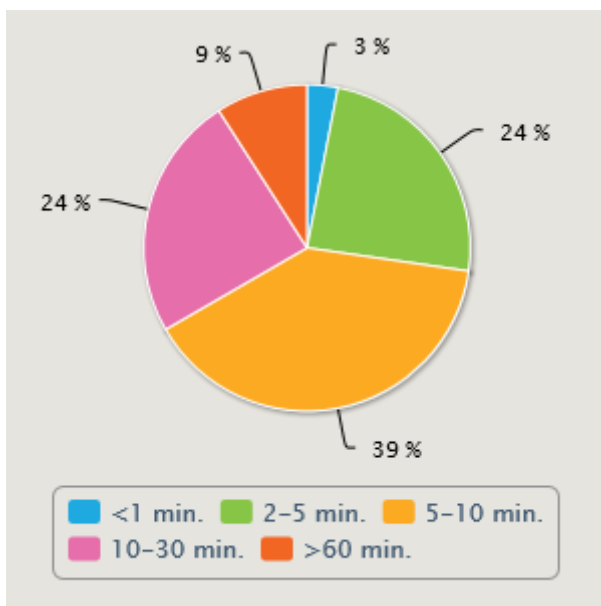

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Graf 22: Zdroj návštěv dotazníku.....str. 76

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

Zdroj: Adamcová Martina, vlastní šetření, Praha, 2016.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martina Adamcová

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: Prezenční

Název práce: Náboženství a náboženská výchova v rodině a ve škole

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh:69

Celkový počet stran příloh:16

Počet titulů českých použitých zdrojů: 12

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Vedoucí práce: PaedDr. Lenka Frajerová